

# DN

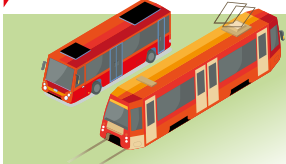


**DÚBRAVSKÉ  
NOVINY**

MESAČNÍK VŠETKÝCH DÚBRAVČANOV

V LETNOM DVOJČÍSLE NÁJDETE:

Pomáha združená  
zastávka?



STRANA 4

Natierali, čistili,  
umývali



STRANA 8

Slobodná Európa  
aj z Dúbravky?



STRANY 10 - 11

10 tipov na  
prázdniny



STRANY 14 - 15

Grilovačka na  
balkóne či v parku?



STRANY 20

Dostrielala sa  
na olympiádu



STRANA 26

ROČNÍK XXII ČÍSLO 7-8/2021

► MESTSKÁ ČASŤ REGISTRUJE TAKMER DVETISÍC PSOV

# Na výcvik psa treba aj pána

**O**ficiálne ich tu žije 1861. Rôznej farby, veľkosti, rasy. Psy v Dúbravke, za ktorých majitelia platia daň. Zoznam zverejňuje a aktualizuje mestská časť na svojom webe. Kam smerujú peniaze psičkárov? Kde je voľný pohyb psa zakázaný? A prečo nevyhadzovať do košov na psie exkrementy komunálny odpad? Na to všetko sme sa pozreli v téme tohto čísla Dúbravských novín.

**LUCIA MARCINÁTOVÁ  
DANKA ŠOPOROVÁ**

Prešli sme sa po psom venčisku, prezreli cvičisko chlpáčov na Dražiekej, porozprávali sa s odborníkom na psí výcvik a skúmali, ako je to so „psími košmi“.

Dohromady ich možno nájsť v Dúbravke až 118, za posledné tri roky ich pribudlo viac než tridsať a od roku 2017 sa o nich starajú terénni zamestnanci Oddelenia životného prostredia miestneho úradu miesto externej firmy. Dohliadajú na vyprázdňovanie či dopĺňanie papierových vrecúšok. Nedávno na koše pribudla aj nálepka, ktorá upozorňuje, na čo je kôš určený.

Pes však nie je určený na pobavenie, nie je hračkou. Zdôrazňuje to Ferdinand Ivan, predseda Športového klubu policajnej kynológie. Priblížil nám tiež zákulisie výcviku psa, porozprával, že štvornohého priateľa nemožno učiť bez jeho pána a aj o tom, že počas svojej výcvikovej praxe sa stretávajú aj s ľuďmi, ktorí sú vo svojej podstate problémovejší, než ich pes. Kynológ poradil, že povel v psičkárskej rodine musia byť rovnaké a taktiež čo robiť, ak sa na vás rúti cudzí, rozzúrený pes. Najlepšie je vraj zdvihnúť nohu tak, aby pes narazil hruďou do jej tvrdej časti.

Viac na str 2 - 3, 7



► REZORT NEVIE, ČO S VÝŠKOVOU BUDOVOU. CHÁTRA

## Ubytovňa ministerstva horela

**P**äť hasičských áut, sirény, vo vzduchu dym, zápach. Júnový nočný požiar ubytovne ministerstva vnútra pri Saratovskej ulici sa našťastie zaobišiel bez zranení a obetí.

Tentoraz. Dokedy však bude veľký a opustený objekt (na fotografii DN) chátrať, je nejasné. Výšková budova slúžila ako ubytovňa policajtov, roky sa neopravovala, chátra a od marca minulého roka je prázdna.

Spadá pod správu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky – Centra podpory Bratislava. Ministerstvo vnútra hovorí, že komplexná rekonštrukcia budovy by bola nákladná



a uvažuje o vyhlásení bývalej ubytovne za prebytočný majetok. Okolie zarastá, fasáda sa rozpadáva. Zabezpečovacie dosky na oknách sú však odchýlené, vo vnútri ľudia natáčajú videá, ktoré sa objavili aj na sociálnej sieti.

O rekonštrukcii ministerstvo ho-

vorilo už v roku 2008, vydalo vtedy i tlačovú správu, v ktorej kompetentní plánovanú investíciu vyčíslili na 7,14 milióna eur. Dôvodom rekonštrukcie objektu s 12 nadzemnými a jedným podzemným podlažím bol už vtedy, podľa ministerstva, nevyhovujúci technický stav. Rezort poukazoval na časté havárie rozvodov, kanalizácie a ústredného kúrenia. Denník SME poukázal na projekt opravy, ktorý vláda schválila v roku 2008. Za tento projekt, ktorý sa ale nikdy nevyužil, ministerstvo zaplatilo takmer 175-tisíc eur.

(lum)



# DÚBRAVKA MÁ VENČISKO, CVIČISKO AJ LOKALITY, KDE JE VOĽNÝ POHYB Psičkári v Dúbravke: Viac než

„Kôš na exkrementy opäť toune preplnený. Prečo už konečne nepriznáte, že pre obec sú psy a psičkári mimo záujem? Jediné, čo vás zaujíma je našich 35 eur.“ Pripomienky, sťažnosti, otázky na sociálnej sieti, v správach. Opakovali sa v súvislosti s košom na psie exkrementy pri Koprivnici na lúke Pod záhradami. Pozreli sme sa, ako to s tými košmi i možnosťami pre psíkov a ich majiteľov v skutočnosti je. Odpovede sme hľadali na Oddelení životného prostredia miestneho úradu.

LUCIA MARCINÁTOVÁ



Psičkárka na podujatí Naj pes Dúbravky.

Foto: Lubo Navrátil

Otvorili kôš na exkrementy a v ňom celé igelitové vrece s komunálnymi odpadom, plechovky, plastové fľaše, smeti. Tento psí kôš zďaleka neslúži len pre tento odpad. „Nie je na to určený“, vysvetľuje odborný zamestnanec oddelenia životného prostredia. „Prirodzene sa potom rýchlo naplní.“

Oddelenie preto posilnilo koše na komunálny odpad v danej lokalite. Vyrobilo tiež špeciálne informačné nálepky na tieto koše.

## 30 NOVÝCH KOŠOV

Po Dúbravke je rozmiestnených 118 košov na psie exkrementy, umiestnené sú na pozemkoch v správe či vlastníctve mestskej časti rovnomerne po celej mestskej časti. Za posledné tri roky ich pribudlo viac než tridsať.

O ich vynášanie a dopĺňanie papierových vrecúšok sa starajú dvaja terénni zamestnanci miestneho úradu. Koše obchádzajú dvakrát do týždňa a pri každom vysýpaní doplnia tiež nové vrecká.

Do roku 2017 sa o koše starala externá firma, viac než tri roky to robia terénni zamestnanci Oddelenia životného prostredia miestneho úradu. Touto

zmenou mestská časť dostala nielen koše pod dohľad, ale dokáže na tom aj ušetriť a v prípade nepredvídateľných udalostí okamžite urobiť nápravu. Mestská časť navyše obmedzila igelitové vrecká, rozhodla sa totiž nasledovať trend eliminácie tohto odpadu.

Všeobecne záväzným nariadením mestská časť vymedzuje lokality, kde je voľný pohyb psa zakázaný. Ide o pešie zóny, parky, detské ihriská či okolie kostolov.

## PSÍ VÝBEH

Tráva vyhrabaná, sem-tam jamy, v miske loptičky, fľaše na vody, psie „hračky“. To všetko patrí do výbehu psov.

Toto venčisko mestská časť zriadila na ploche nevyužívanej záhradky na Dražickej ulici. Je voľne prístupné. Ide vlastne o oplotený, záhradkársky pozemok, určený pre psí výbeh, hrabanie, hry, zábavu. Do výbehu môže vojsť kaž-

## DAŇ ZA PSA

- ▶ **35 EUR ROČNE** za psa chovaného v bytových domoch a za psa, ktorý stráži samostatne stojaci objekt slúžiaci na podnikateľské účely;
- ▶ **10 EUR ROČNE** za psa chovaného v rodinnom dome, za psa bez špeciálneho výcviku, ktorého vlastní občan s ťažkým zdravotným postihnutím;
- ▶ **7 EUR ROČNE** za psa chovaného v školských a predškolských zariadeniach a za psa chovaného v bytovom dome, ak je vlastníkom alebo držiteľom psa osamelý dôchodca, s ktorým nežije v spoločnej domácnosti ďalšia osoba;
- ▶ **15 EUR ROČNE** za psa, pokiaľ je vlastníkom alebo držiteľom psa chovaného v bytovom dome dôchodca, ktorý žije s ďalšou osobou v spoločnej domácnosti. Sadzby dane za psa uvedené pod písmenami a) až d) platia za každého ďalšieho psa u toho istého daňovníka.

dý pes, ktorý má identifikačnú známku a sprevádza ho jeho majiteľ. Na ploche platí zákaz fajčenia.

Každý majiteľ musí brať ohľad na ostatných psičkárov, ktorí prišli na venčisko, a dbať na to, aby neprišlo k „psiemu stretu“ – „psej bitke“. Po návšteve venčiska je psičkár povinný upratať po svojom psíkovi exkrementy do košov, ktoré sú tu na to určené. Pri vstupe aj odchode z venčiska je potrebné poriadne zatvoriť bránku, aby neprišlo k úteku chlpáčov a k voľnému výbehu psov mimo venčiska.

## PSÍ TELOCVIK

„Pod’ Filip, prejdí tunelom, zapózuju pre noviny.“ Na Dražickej ulici stretávame bieleho psieho krásavca so svojím majiteľom.

Cvičisko blízko venčiska obnovovali v roku 2018 firemní dobrovoľníci v rámci podujatia Naše Mesto, tri roky predtým ho sprevádzkovali aktívni obyvatelia, takzvaní Dobrovoľníci v Dúbravke. Na rozdiel od venčiska ide o priestor pre psí „telocvik“, tréning.

## Anketa: Aká idea, návrh, projekt by podľa vás pomohol

**VIERA PSOTKOVÁ, poslankyňa a členka komisie ŽP**



Mestská časť by mohla zvážiť vyhlásenie projektu Dúbravské predzáhradky, v rámci ktorého by poskytla formulár

pre žiadosť, katalóg rastlín, odbornú konzultáciu aj materiál pre výsadbu. Súčasťou projektu by bolo aj uzavretie dohody s obyvateľmi o starostlivosti o predzáhradku.

**TOMÁŠ HUSÁR, poslanec a predseda komisie ŽP**



Starostlivosť o zeleň v mestskej časti je na veľmi dobrej úrovni. Dúfam, že sa nám podarí získať externé financie

na projekty vodozádržných opatrení pre zlepšenie mikroklimy, ktoré sme pripravili. Skultúreniu by pomohlo aj „upratanie“ kontajnerov do uzatvárateľných stojísk.

**JURAJ HORAN, poslanec a člen komisie ŽP**



Myslím si, že problém parkovania bude treba riešiť aj budovaním jednoduchých parkovacích domov. Tieto parkovacie domy

by mali mať prízemie zapustené v teréne, k tomu nadzemné podlažie a zeleň. Je na škodu, že občania doterajšie návrhy parkovacích domov zamietli.

**JÁN PALÁRIK, poslanec a člen komisie ŽP**



Pomohlo by vybudovanie zberného dvora. Viedlo by k zlepšeniu vzhľadu okolo kontajnerových stojísk, k nevytváraniu,

respektíve minimalizovaniu skládok, a tým aj ku krajšiemu životnému prostrediu. Predpokladám, že i k vytvoreniu zopár pracovných miest na zbernom dvore.

## PSA ZAKÁZANÝ

## stovka košov

Psíci sa tu môžu prebehnúť, precvičiť, pohrať. K dispozícii majú herné prvky.

Cvičisko je oplotené a nachádza sa oproti venčisku. Prevádzkovateľom je mestská časť, je voľne prístupné. Psík môže cvičiť iba pod dohľadom svojho pána a musí mať identifikačnú známku.

Podobne ako pri venčísku, aj tu je potrebné dbať na správne zatvorenie a otvorenie brány cvičiska, povinné je tiež vyzbierať prípadné exkrementy po svojom psovi.

V súvislosti s exkrementmi sú v Dúbravke stále aj psičkári, ktorí po svojom psovi nezbierajú. Znečisťujú tak verejný priestor a znepriemňujú život ľuďom zároveň. Tí si môžu exkrement odnieť ako suveníry na topánke, prípadne pokaziť rodným či deťom hru, cvičenie alebo posedenie a oddych na trávniku. Nezberanie exkrementov je znečisťovaním a podľa všeobecne záväzného nariadenia ho môže mestská polícia pokutovať 33 eurami.

## PENIAZE A ZOZNAMY

Mestská časť registruje 1861 psov. Zoznam psov s ich farbou, plemenom a miestom „bydliska“ nájdete na webe mestskej časti. Prezrádza, koľko psov „oficiálne“ žije, v ktorom dome.

Ročný príjem dane za psa pre mestskú časť predstavuje okolo 38-tisíc eur. Za psíka chovaného v byte je ročná daň 35 eur, za psa v rodinnom dome 10 eur a 15 eur za rok je poplatok pre psičkára dôchodcu.

Z daní mestská časť financuje potreby pre psíkov – koše na exkrementy spolu s vreckami a starostlivosť o nich, tiež údržbu venčiska, cvičiska, opravy.

Príprava a oplotenie cvičiska a venčiska na Dražickej, spolu s osadením lavičiek, vyšla mestskú časť na viac než 12-tisíc eur, do opráv investovala ďalších takmer 1500 eur. Jeden kôš na psie exkrementy stojí okolo 100 eur a ročná objednávka nových vreciek 15-tisíc eur.

## KDE JE VOĽNÝ POHYB PSA ZAKÁZANÝ:

## 1. ULICE A CHODNÍKY

- Chodník vedúci medzi Landauovou 24 a komplexom TODOS pešia zóna 1;
- Chodník od detského ihriska pri Nejedlého 49 po Nejedlého 1 - pešia zóna 2;
- Chodník medzi parkoviskom a Bošaniho 19, podľubím domu služieb, vedľa Evanjelického zborového domu; - pešia zóna 3;
- Hanulova ulica od Academia Istropolitana po SAZP;
- Hanulova ulica od Inštitútu verejného vzdelávania po Okresné riaditeľstvo policajného zboru;
- Chodník od zastávky Švantnerova popri Harmony, MŠ Švantnerova, ZŠ Sokolíkova, s vyústením na Sokolíkovu;
- Chodník od Švantnerovej 13 pomedzi ZŠ Sokolíkova a Harmony s vyústením do predchádzajúceho chodníka;
- Chodník od zastávky J. Alexyho medzi bytovými domami na Galbavého ulici a zeleným pruhom priliehajúcim k ulici Sch. Trnavského s vyústením na Švantnerovu;
- Chodník pozdĺž ulice Saratovská od zastávky autobusu Drobneho ul. s vyústením na ulicu Pod záhradami.

## 2. Okolie základných škôl, materských škôl

3. Parky a kostoly - Kostol Ducha Svätého - trávnatý priestor vymedzený chodníkmi okolo kostola a parkoviskom vrátane, ako i prilahlé chodníky, Kostol sv. Kozmu a Damiána - časť priliehajúca k hlavnému vstupu a schodisko, Areál kaplnky Ružencovej Panny Márie - vrátane trávinatej plochy, Park Družba, Dom kultúry Dúbravka - spevnené plochy aj trávniky pred objektom.

## 4. Nákupné strediská - Dom služieb, Tesco Sch. Trnavského, OC Saratov.

## ĽUDIA SÚ ČASTO PROBLÉMOVEJŠÍ NEŽ ICH PSY

## Pes nie je hračka

**V**eľa ľudí si myslí, že investícia do psa končí jeho kúpou. Ferdinand Ivan, predseda Športového klubu policajnej kynológie, má na vec iný názor. Hovorí, že kúpou psa sa všetko iba začína. Úspešný kynológ a cvičiteľ psov nám priniesol niekoľko cenných rád a postrehov.

- ▶ Pokiaľ pes nemá ťažké traumy z minulosti, už za tri mesiace môže byť pre človeka ovládateľný a skvelý parták.
- ▶ Nešetrite na svojom psovi. Nekvalitná strava, nedostatok pohybu či zanedbanie odporúčaných veterinárnych úkonov, vrátane starostlivosti o chrup, sa vám už o pár rokov niekoľkonásobne predraží.
- ▶ „Až pričasto stretávame ľudí, ktorí sú vo svojej podstate problémovejší, než ich pes. Pýtate sa, v akom zmysle? Mávajú svoje nepriestrelné názory a bývajú natoľko tvrdohlaví, že akékoľvek jednanie, respektive „práca“ s nimi, môže byť náročnejšia, než so psom,“ tvrdí uznávaný kynológ.
- ▶ Útok alebo reflex? To sú dva odlišné pojmy. „Zažil som nespočetne veľa situácií. Obsadíme psovi jeho obľúbené miesto? Áno, môže zareagovať pudovo až skratovo. Netreba za tým okamžite vidieť útok. Aj ľudia veľakrát urobia chybu. Povedzme, i v takýchto zdanlivých detailoch,“ upozorňuje pán Ivan.
- ▶ „Treba vyhodnotiť, kde sa stala chyba, čo takémuto ráznejšiemu správaniu zo strany psa predchádzalo a boli by sme prekvapení, ako často býva na vine práve človek,“ podotýka tiež.
- ▶ „Často si spomeniem na prípad, keď mal byť utratený pes, pretože zaútočil na dieťa. Napokon sa zistilo, že psík mal zlomenú ceruzku v uchu a to, ako sa správa, bolo dôsledkom veľkej bolesti, spôsobenej dieťaťom. Aj preto by som chcel apelovať na rodičov, aby učili deti zodpovednému správaniu sa k zvieratám. Pes nie je hračka. Tiež si treba uvedomiť, že ide o svorkové

zvierat, ktoré nevnímajú dieťa ako autoritu. Obojstranná bezpečnosť je preto v rukách dospelých,“ spomína na dávnejší zážitok predseda Športového klubu policajnej kynológie.

- ▶ Ako zareagovať, ak sa k nám spredu rúti cudzí pes, ide doslova o sekundy a nemáme pri sebe relevantný ochranný prostriedok? „Určite by som ako prvé odporúčal zdvihnúť nohu. Pes narazí hrudou do tvrdej časti nohy a ostane taký prekvapený, že väčšinou už útok nezopakuje, respektíve získate dôležitý náskok, potrebný k ďalšej obrane.“

- ▶ „Veľakrát dostávam otázku, kedy sa pes stáva dostatočne zrelým na výcvik. Pre mňa je to obdobie, keď pes prezubuje, vtedy sa mení povaha, čiže obdobie 4,5 – 5 mesiacov. Pri fenkách je to i čas pred prvým háráním. Zmena v správaní psa nastáva aj počas jeho puberty. Vtedy je vhodné, aby bol pes ovládateľný a aspoň po základnom výcviku. Zameriavame sa však na socializáciu všetkých psov, či už sú malí, veľkí, mladí alebo starí.

- ▶ Ferdinand Ivan rovnako upozorňuje: „Mnoho ľudí zabúda, že v rámci rodiny je dôležitá ustálená povelová technika. Ak vy budete učiť psa povel „Ku mne“ a deti budú na psa kričať „Poď sem“, zostane zmätený a neposlúchne nikoho.

**V prípade akýchkoľvek dotazov či nejasností neváhajte kontaktovať predsedu Športového klubu policajnej kynológie Ferdinanda Ivana. Nájdete ich v areáli na konci Dúbravky v Bratislave smerom na Devínsku Novú Ves, [www.cvicmepsov.sk](http://www.cvicmepsov.sk), [fero69@cvicmepsov.sk](mailto:fero69@cvicmepsov.sk).**

Príprava: Danko Šoporová

## zlepšiť či skvalitniť životné prostredie v mestskej časti?

ZDENKA MRAVCOVÁ,  
členka Rady seniorov

V našej mestskej časti sa venuje trvale pozornosť životnému prostrediu. Čo mimoriadne potešilo je výsadba kvetinových

záhonov a nových stromčekov. Ako najväčší problém sa javí chýbajúci a dôstojný kultúrny stánok. Existujúci dom kultúry nezodpovedá kapacitne ani technicky.

## LENKA BALÁŽOVÁ, RENÁTA ČAČÍKOVÁ, OZ Spať pod stromy



Ďakujeme mestskej časti za snahu čo najviac prispievať ku skvalitneniu životného prostredia. Jeden z návrhov nášho OZ by bola

výsadba napríklad čerešňovej aleje na pešej zóne pri stredisku na Saratovskej, navrhovali sme tu osadiť aj pitnú fontánu na zvlhčenie priestoru.

MAREK BRINZÍK,  
Natur-pack

V Dúbravke je pomerne veľa zelených plôch, dali by sa využiť na takzvané motýlie záhony. Mohli by sa ponechávať časti,

kde sa vytvorí priestor pre motýle a mnoho ďalších druhov hmyzu. Týmto spôsobom sa dá veľmi výrazne pomôcť zvýšiť biodiverzitu v mestskej časti.

DUŠAN VALÁŠEK,  
OZ Glavica

Dúbravčania majú benefit lokality pod Devínskou Kobylou. Prístup na Kobylu je najvhodnejší cez Plachého. Navrhujeme

vybudovanie kvalitnejšieho chodníka pozdĺž Plachého pre bezpečnosť chodcov, pre bezpečnosť cyklistov zas obmedzenie áut a zavedenie víkendovej linky.

Príprava: Lucia Marcinátová



## Obnova Adlerky nekončí

**Po** ihriskách by mal prísť na rad atletický ovál. Plánujú aj nové workoutové prvky.

Minulý rok v areáli Strednej priemyselnej školy elektrotechnickej Karola Adlera dokončili ihriská, teraz hovorili o plánoch do budúcnosti. O premene rokovali zástupcovia Bratislavského samosprávneho kraja, ktorý areál spravuje, mestskej časti a strednej župnej školy. Hlavnou témou bolo pokračovanie revitalizácie multifunkčného areálu - premena a oprava atletického oválu, vznik futbalového ihriska a ďalších možností pre šport na čerstvom vzduchu.

Bratislavský samosprávny kraj plánuje tento rok projektovú dokumentáciu revitalizácie, budúci rok by sa mohol športový projekt spustiť.

„Cieľom je vytvoriť futbalové ihrisko a okolo atletický ovál,“ tvrdí Tomáš Liška, vedúci oddelenia investičných činností Bratislavského samosprávneho kraja. „Mali by to byť športoviská, na ktorých by sa mohli odohrávať aj menšie súťaže, zápasy mládežníckej kategórie. Ideálne doplniť aj malé zázemie.“

Atletický areál by mal byť osvetlený a prístupný verejnosti. Okolo župa plánuje doplnenie fit a workoutových prvkov. Všetky športoviská areálu majú slúžiť aj pre študentov elektrotechnickej školy i pre žiakov susednej školy Pri kríži. (lum)

### IHRISKÁ NA ADLERKE

#### ČO SA OBNOVILO

- tenisové, multifunkčné aj ihrisko pre malý futbal

#### ČO SA PLÁNUJE

- futbalové ihrisko so zázemím pre mládežnícke turnaje, atletický ovál s osvetlením, workoutové a fit prvky na cvičenie

## K ZDRUŽENEJ ZASTÁVKE PRIŠLA STOVKA PODNETOV

# Chodec nemá prednosť

**P**odchod s bariérami, prechod bez priechodu, zastávka s označením občasná. To všetko ostalo po modernizácii Dúbravsko-karľaveskej radiály, ktorá skončila na jeseň uplynulého roka, pri združenej zastávke Záluhy.

LUCIA MARCINÁTOVÁ

Slabo označené priechody k nástupiskám, ľudia idúci cez cestu, bariéry v podchode, nefunkčné a zle nastavené semafore, križovanie autobusov cez cestu. Aj takto znejú najčastejšie podnety, pripomienky Dúbravčanov na sociálnej sieti. Počas mája mestská časť uskutočnila prieskum na oficiálnej facebookovej stránke. Tému bola združená zastávka Záluhy. Dohromady zaevidovala 109 komentárov. Iniciatíva ankety vyšla z Komisie územného rozvoja, výstavby a dopravy.

V prieskume Dúbravčania ocenili komfortné prestupovanie z autobusu na električku na jednom nástupisku.

Zvyšok niekdajšej „zebry“ na vozovke i staré prístrešky pri nevyužívanej zastávke MHD, dnes označenej tabuľkou občasná. Pozostatky modernizácie Dúbravsko-karľaveskej radiály boli tému stretnutia s riaditeľom sekcie dopravy magistrátu Marekom Jašíčkom. Zvolal ho starosta Martin Zaťovič s cieľom riešenia pripomienok i podnetov obyvateľov a zvýšenia bezpečnosti chodcov aj vodičov.

### NEJDE O PRIECHOD!

K združenej zastávke Záluhy či na druhú stranu cesty M.Sch.Trnavského. Chodci prechádzajú cez cestu, mnohí si myslia, že po priechode. Na zemi vidno zvyšky namaľovanej zebry, modrá značka priechodu pre chodcov zmizla len nedávno.



Združená zastávka Záluhy – pohľad zhora.

Foto: Peter Húska

Na bezpečné prechádzanie chodcov má slúžiť podchod, tvrdí Krajský dopravný inšpektorát. Miesto, ktoré využívajú chodci, tak nie je priechodom. Nepovolili ho policajti.

„Táto požiadavka, aby tu nebol priechod, ale len miesto na predchádzanie, prišla zo strany Krajského dopravného inšpektorátu po modernizácii trate a musíme to rešpektovať,“ vysvetľuje Marek Jašíček. „Chodec tam nemá prednosť, musí rešpektovať individuálnu automobilovú dopravu. Môže vstúpiť na vozovku len vtedy, keď neohroží iných účastníkov dopravy.“

### POLÍCIA: DO PODCHODU

„Pre chodcov, ktorí nemôžu z akéhokoľvek dôvodu použiť podchod, je vyznačené na vozovke miesto na prechádzanie v zmysle vyhlášky o dopravnom značení,“ tvrdí Michal Szeiff z oddelenia komunikácie a prevencie Krajského riaditeľstva policajného zboru v Bratislave. „Cestná dopravná signalizácia je spustená v plnom dynamickom režime od 1. júna tohto roka.“

Zlý viditeľnosť a slabo označené miesta na prechádzanie k zastávke Záluhy, na ktoré obyvatelia upozorňovali v ankete, Krajský dopravný inšpektorát sľúbil preveriť. „Budeme sa situáciou v predmetnom úseku zaoberať a niekoľkokrát preveríme rozhrád v danom mieste,“ dodal Szeiff.

Aj po modernizácii trate však ostal podchod Damborského, dnes Záluhy, bariérový a pre seniorov či mamičky s kočíkmi takmer nedostupný. „Podchod bol už v pôvodnom projekte ako bariérový,“ dodal Jašíček.

Počas obhliadky zastávky i počas zápch prichádza k situáciám, keď si šoféri na ulici M. Sch. Trnavského krátia cestu cez integrovanú zastávku. Otáčajú sa cez koľajisko smerom do centra.

„Ide o porušovanie predpisov a rozpor s pravidlami premávky,“ komentoval Jašíček. Krajský dopravný inšpektorát zdôrazňuje, že zákaz je tu vyznačený. „Otáčanie a aj celkovo vjazd na združenú zastávku, je okrem autobusov zakázaný, čo je riadne a dostatočne vyznačené príslušným dopravným značením,“ dodal Szeiff.

## MATERSKÉ ŠKOLY POČAS LETA

**D**opriať deťom prázdniny je podľa psychologov podstatné aj v materskej škole. Počas letných prázdnin bude každá materská škola v mestskej časti otvorená mesiac. V júli budú fungovať materské školy - Bazovského, Bullova, Cabanova, Damborského, Ožvoldíkova, Švantnerova. V auguste budú v prevádzke materské školy - Fedákova, Pri kríži, Galbavého, Sekurisova, Nejedlého, Ušiakova. Prázdniny mestská časť využíva už niekoľko rokov aj na opravy v školských budovách, prebiehať bude tiež hygienické maľovanie.

## VIAC HRY A UČENIA NA IHRISKÁ

**P**očasie praje hram pod holým nebom. Mestská časť osadila nové, náučno-hracie prvky. Na prírodnom ihrisku pri pešej zóne na Landauovej si môžete zahrať piškvorky a v parku pri Horanskej studni zložiť skladačky s obrázkami kvetov a zvierat. Pribudli i tienidlá na pieskoviskách.



## ZÁHADNÝ BOX NA WORKOUT

**N**a workoutovom ihrisku Duna na Valachovej sa objavil záhadný box. Ide o aktivitu značky NEBBIA, ktorá box v spolupráci s firmou ZIVA naplnila náčiním v hodnote 600 eur. Boxy firma darovala šiestim slovenským a českým mestám. Dostať sa k náradiu je jednoduché. Stačí vyplniť formulár na webe NEBBIA a získať unikátne heslo, ktorým odomkneš zámok. Nájdeš tam ZIVA náčinie: medicínabaly, expandery a kettlebells rôznych záťaž, švihadlá, wall ball, jednoručky a masážny valec. Po tréningu všetko zamkneš opäť v boxe.

## OPRAVY, ÚPRAVY, NÁPRAVY

**P**ostupné opravy pokračujú. Na detských ihriskách Homolova 21 a Pri kríži 38 prebehla výmena sedení popri pieskoviskách. Bohatší o hracie prvky je aj areál MŠ Ožvoldíkova. Podarilo sa ich osadiť vďaka spolupráci občianskeho združenia rodičov materskej školy a mestskej časti.



## NEBEZPEČNÚ BETÓNOVÚ DLAŽBU NAHRADÍ EKOLOGICKÝ POVRCH

# Betónu menej, vody viac

**Z**áhony, kvety, nové lavičky, zeleň miesto betónu a najmä voda pre pôdu. Časť parku na Fedákovej má zmeniť projekt zelenej infraštruktúry a vodozádržných opatrení.

LUCIA MARCINÁTOVÁ

Prekročiť starú rozlamanú dlažbu, nevstúpiť do diery, nepotknúť sa, prípadne sa zakolísať na jednej z uvoľnených betónových kociek. Aj tak dnes vyzerá prechádzanie po starej betónovej dlažbe v parku na Fedákovej. Oddelenie životného prostredia miestneho úradu pripravuje zmenu. Časť betónových zvyškov nahradí trávnik, druhú zas nová vodopriepustná dlažba. Prírodnú tiež záhony, kvetov, trvaliek, živý plot. Projekt mestskej časti získal podporu 10-tisíc eur od Bratislavského samosprávneho kraja.

Ide o dotáciu z Bratislavskej regionálnej dotačnej schémy na podporu ochrany životného prostredia a rozvoja vidieka, s cieľom znižovania negatívnych dôsledkov zmeny klímy prostredníctvom budovania zelenej infraštruktúry a realizácie vodozádržných opatrení.

## PSIČKÁRI, SENIORI, DETI

„Je to intenzívne využívaný vnútroblok, v ktorom sa stretávajú generácie, psičkári a je aj tranzitom k materskej škole, blízkeho trhu či nákupnému centru. Ide o plochu s rozlohou asi 800 metrov štvorcových,“ približuje Mária Smiešková, vedúca Oddelenia životného prostredia, zámer v parku medzi Fedákovou a Gallayovou ulicou. „Starú tunajšiu dlažbu a betón plánujeme nahradiť priepustným povrchom, trávnikom a spevnenými plochami, ktoré v priestore zadržia viac vody.“

Asfaltový chodník meandrovitého



Dlažba je dnes nerovná, zlamaná, zničená.

Foto: Lucia Marcinátová

## REVITALIZÁCIA - PARK FEDÁKOVA

- ▶ revitalizácia spevnených plôch, premena na vodopriepustné plochy;
- ▶ založenie trvalkového záhonu s kvitnúcimi rastlinami okrasnými trávami a tiež cibulovinami, kvitnúcimi počas celého vegetačného obdobia.

pôdorysu, na ktorom sa zabávajú najmä deti na kolobežkách či odrážadlách, ostane zachovaný. Podobne zostane v parku aj možnosť posedenia či oddychu na lavičkách, budú však presunuté či nahradené novými.

## PAMÄTNÍK

Novinkou má byť založenie trvalkového záhonu s rozkvitajúcimi rastlinami, okrasnými trávami a tiež cibulovinami kvitnúcimi počas celého vegetačného obdobia.

„Celkové nové riešenie zlepši vodnú priepustnosť, vodnú kapacitu plochy, zlepši mikroklima na danom mies-



Kedysi pri zlámenej dlažbe stála kultová preliezačka - sieť.

Foto: archív RTVS

te a podporí biodiverzitu,“ dodáva vedúca oddelenia.

Stará dlažba pochádza z čias výstavby sídliska, v minulosti stáli pri nej aj siete - detská legendárna preliezačka z 80. rokov. Dnes je oblasť spojená aj s pamätníkom Listovanie, ktorý je venovaný Dežovi Ursinymu, hudobníkovi, dramaturgovi, a s odkazom umelca. Dielo od sochárky Miry Podmanickej stojí v parku oproti Fedákovej 24, kde Ursiny žil a tvoril, od roku 2018. Odvtedy tu prebieha aj kultúrno-spoločenské podujatie Spomienka na Deža.

## Misky dajú vlahu

**V**táčie napájadlá a krmidlá súčasne sú rozvešané na 15 rôznych miestach po celej Dúbravke.

Napájadlá, krmidlá a teraz opäť napájadlá. Mestská časť rozmiestnila počas vlaňajšieho leta napájadlá pre vtáčikov, na jeseň a v zime ich premenila na krmidlá a teraz, s prichádzajúcimi teplými dňami, opäť na napájadlá.

Ide o misky na reťaziach s vtácou plastikou, ktoré rozvešali zamestnanci z Oddelenia životného prostredia. Počas zimy ich plnili zrnkami, lupinou slnečnicou.

„Pred príchodom leta sme sa rozhodli rozšíriť počet napájacích mísk, dokopy sa dajú nájsť v 15 lokalitách po mestskej časti,“ približuje Mária Smiešková, vedúca oddelenia životného prostredia v Dúbravke. „Privítame aktivitu obyvateľov, ktorí sa budú o misku vo svojom okolí, a tým aj vtáčkov, starať a vodu priebežne dopĺňať.“

Misky sú zavesené na stromoch v 15 rôznych lokalitách. Miesta vybrali zamestnanci Oddelenia životného prostredia tak, aby vtáčiky neboli pri pití rušené, napríklad mačkami, čo sa môže stať v prípade napájadla položeného na zemi.

Zmenou ročných období mestská časť plánuje premeniť napájadlá opätovne na krmidlá. (lum)

## VTÁČIE NAPÁJADLÁ

- ▶ **PRI DETSKÝCH IHRISKÁCH** - Nejedlého pri škole, Duna na Valachovej, Cabanovej 5, Ulici kpt. Rašu 33, Sekurisovej 11, Nejedlého 31, Ožvoldikova, pri Žihadielku na Ľuda Zúbka;
- ▶ **V PARKOCH** - Horanska studňa, Družba, Fedákova, Pekníkova;
- ▶ v záhrade Rodinného centra Macko;
- ▶ pri Dome kultúry Dúbravka;
- ▶ pri miestom úrade na Žatevnej 2.

## DETI PÁTRALI S TINOM

**K**olko schodov, kolko zvonov či pitných fontán? Čo má obutú Svätý Florián a aké okná má dúbavská kaplnka? Ak ste počas júna stretli dieťa s perom a oranžovou brožúrou v ruke, išlo o malého pátrača. Od 1 júna prebiehal v mestskej časti Medzinárodný deň detí s Pátračom Tinom. Lúštiť mohli deti individuálne alebo v sprievode Pátrača Tína. Spoločné pátranie bolo prvú júnovú sobotu, desiatky detí spoznali pamiatky a vďaka sprievodcovi Milanovi Peškovi z Bratislava Tourist Board aj rôzne zaujímavosti.

## ŠKOLÁCI OSLÁVILI IHRISKO

**B**alóniky, farebné stuhy, smiech, hudba a veľa detí. To všetko predznamenávalo slávnostnú udalosť. Základná škola Beňovského oslávila počas júna nové prírodné ihrisko na školskom dvore. Vzniklo vďaka spolupráci - základnej školy, združenia rodičov a mestskej časti.



## S OPEKAČKOU OPATRNE

**O**d 10. júna až do odvolania platí na území Slovenska na lesných pozemkoch a v ich ochrannom pásme obdobie zvýšeného nebezpečenstva vzniku požiarov. V tomto čase je každý povinný dodržiavať zásady protipožiarnej bezpečnosti. Zakazuje sa najmä: fajčiť, odhadzovať horiace alebo tlejúce predmety, používať otvorený plameň, no aj vypaľovať porasty či spaľovať horľavé látky. Medzi najčastejšie príčiny výskytu požiarov patria v jarnom a letnom období najmä vypaľovanie a spaľovanie horľavých odpadov v záhradách.

## UPRAVILI KURTY, PRIDALI KOŠE

**N**ové čiary, upravené ihrisko, už len raketa, loptička a spoluhráč. Mestská časť dokončila úpravu tenisového ihriska v Parku Pekníkova. Viac priestoru dostal aj basketbal. Zahrať sa tak dá na novom mieste pri tenisových kortoch. Podpora športu na čerstvom vzduchu.





RADY NIELEN DÚBRAVSKÝM ZÁHRADKÁROM

## Príroda nám energiu vracia

**P**ozorujeme život v našej záhradke, zblížme sa čo najviac s prírodou. Príroda pôsobí blahodarne na naše duševné nálady a telesné orgány. Záhradka dodáva nášmu životu sviežosť a pozitívne myšlienky. To všetko pripomína MILAN TRSTENSKÝ, člen komunitnej Vodárenskej záhrady o. z. Živica.

**ZÁHRADKÁR V JÚLI:** V júli sa začína čas zberu úrody a užívania si plodov našej záhrady. Zeleninu a ovocie ktoré nestihneme skonzumovať čerstvé zamrazíme alebo zavaríme. Môžeme skúsiť výrobu muštov, sirupov alebo ovocného vína. **KVETY:** Po odkvitnutí presádzame kosatce. Ruže po odkvitnutí zostrihujeme na 2 – 3 očka. Na všetkých rastlinách odstraňujeme odkvitnuté kvety, na letničkách môžeme najkrajšie kvety ponechať na zber semien na budúcoročný výsev. **DROBNÉ OVOCIE:** Obehráme ríbezle, egreše, čerešne a višne. Neskonzumované čerstvé ovocie spracujeme konzervovaním, mrazením alebo výrobou džemov, sirupov a ovocných vín. Egreše do kompótu spracujeme pred dosiahnutím kon-

zumnej zrelosti. Z jahôd po zbere odstránime choré listy a šľahúne, môžeme ich aj pokosiť alebo zostrihať. Necháme len niektoré silné mladé šľahúne na rozmnožovanie. **OVOCNÉ STROMY:** Po ukončení rastu letorastov pokračujeme v presvetľovaní stromov letným rezom. Zbierame marhule, skoré broskyne a jabĺčka. **ZELENINA:** Dokončíme zber cesnaku a hrášku. Dosejeme kričkovú fazuľku. Využívame rajčiaky a papriky. Intenzívne zalievame papriku, cukety, uhorky, patizóny a tekvicu. Môžeme si pomôcť mulčovaním, udržíme tým vlhku a obmedzíme rast buriny. Postupne vyťahujeme cibuľu, na záhone necháme len rastliny vhodné na skladovanie.

## Prikloňte sa k skúsenostiam

Realitná kancelária Directreal [www.directreal.sk/strong](http://www.directreal.sk/strong)

Predaj, kúpa, prenájom nehnuteľností | Eisnerova 46/H, 841 07 Bratislava – DNV



Kristína Branická  
0948 400 600



Rndr. Zuzana Dostálová  
0908 390 030



Beata Ebstová  
0903 533 513

**Salon Massage Aily**

CERTIFIKOVANÁ MASÉRKA  
NEPOČUJÚCA

Úľava pri bolestiach chrbta a hlavy  
Klasická alebo športová masáž  
Relaxačná masáž - hawaii/lomi lomi  
Novinka: Ručná anticelulitídna masáž

Saratovská 26 / B  
841 02 Bratislava  
Objednávky len sms: 0911 343 959  
e mail: [ailyrelaxmassage@gmail.com](mailto:ailyrelaxmassage@gmail.com)

**Directreal**

Máte doma v krabici staré fotografie Dúbravky?

PODEĽTE SA O TIETO JEDINEČNÉ  
OBRÁZKY DÚBRAVČANMI  
A KONTAKTUJTE NÁS

[tlacove@dubravka.sk](mailto:tlacove@dubravka.sk)

**PRÉMIOVÝ priestor pre život**

**KOLISKY**  
ZÁHORSKÁ BYSTRICA

**Predajca projektu:**  
Denisa Kria  
0918 111 011  
[kria@itb.sk](mailto:kria@itb.sk)  
Linda Lelovská  
0905 444 044  
[lelovska@itb.sk](mailto:lelovska@itb.sk)  
[www.kolisky.sk](http://www.kolisky.sk)

**PREMIUM KOLISKY**

**BÝVAJTE IHNEĎ**

**KOLAUDAČNÁ ZĽAVA**

**ITB**

INŠTRUKTOR VÝCVIKU PSOV: TO, ČO CHCETE NAUČIŤ PSA, MUSÍTE VEDIEŤ AJ VY

# Aj pre psov je dôležité detstvo

V Dúbravke ide o vyhľadávané cvičisko. Jeho zakladateľ a zároveň predseda Športového klubu policajnej kynológie FERDINAND IVAN má k psom blízko už od detstva. Vyrastal v tzv. starej Petržalke, kde – ako sám tvrdí, boli psy skôr, než on. Od roku 1975 žije v Dúbravke, kde v roku 2008 založil i Športový klub policajnej kynológie. Tvrdí o ňom, že je jeho celoživotnou láskou, prácou i vášňou zároveň. Okrem výcviku psov, špeciálneho výcviku psov a skúmania psychológie psov, taktiež pravidelne participuje na obľúbených dúbavských podujatiach, pomáha tu a odovzdáva užitočné rady milovníkom psom a prezentuje na nich výsledky svojej dlhoročnej činnosti. Porozprával nám aj o tom, ako mal o výcvik záujem človek, ktorý čelil trestnému oznámeniu za útok svojho psa na inú osobu. Takýmto spôsobom chcel získať alibi, že s daným „problémom“ predsa pracuje. To je pre klub policajnej kynológie neprípustné.

ZHOVÁRALA SA

DANKA ŠOPOROVÁ

**Psy vás sprevádzajú po celý život, ich výcviku sa venujete profesionálne aj v rámci vlastnej výcvikovej školy. Cítia z vás ihneď rešpekt? Čo na nich „platí“ najviac?**

U psa si nikdy nevyvíjajte autoritu násilným správaním. Pes najlepšie spolupracuje pri kladných podnetoch – intonácia hlasu, odmena, sociálny kontakt ... to je to, čo výborne zaberá. Akonáhle pochopíte vlastného psíka, je pre vás ovládateľný. Istotne, netreba zabúdať ani na rôzne situácie, keď pes zaútočí. Tam už ale treba rozlíšiť, čo je trauma, defekt, či je psík z útulku, a tiež je dôležité vedieť, kedy bol vzatý od matky. V takýchto prípadoch je výcvik psa určite beh na dlhšie trate, ale rozhodne stojí za to.

**Mnoho ľudí však stále tvrdí, že psíka skľudní kastrácia. Je to pravda?**

Ale kdeže! Ide o mýtus. Veď keby sme nechali všetkých agresívnych psov vykastrovať, tak sú zrazu všetci milučkí a bezproblémoví? Kastrácia nemení povahu psov. Je nevyhnutná v prípade útulkáčov, keď o nich nič nevieme, ide zväčša o krížencov. Kastrácia je nástrojom, aby sa ďalej nešíril ich otázný genofond.

**Kedy odporúčate vziať si šteniatko od matky?**

Nie skôr ako po ôsmich týždňoch.



Predseda Športového klubu policajnej kynológie Ferdinand Ivan na podujatí Naj pes v Dúbravke. Foto: Ľubo Navrátil



Podujatie Naj pes organizuje s mestskou časťou Športový klub policajnej kynológie.

Foto: Ľubo Navrátil

Je dôležité nechať psom detstvo, formou hry ich učiť hygienickým návykom. Vhodný čas nastáva vtedy, keď cítite, že psík vás už registruje. Že je na vás istým spôsobom naviazaný. Je dokázané, že od útleho veku si pes zreteľne (za)pamätá ľudí, s ktorými pravidelne prichádza do styku.

**Aký dlhý čas sa psík, ktorého učíte povelom, dokáže sústrediť?**

V priemere dvadsať minút. Na našom cvičisku spolupracujeme aj so služobnými plemenami, ktoré sú viac odolné, a pri týchto platí rovnako. Niektorí ľudia nepoznajú mieru a psíka drilujú hoc dve hodiny. To nie je dobré. Veď taký čas sa nedokáže na konkrétnu aktivitu sústrediť ani dieťa, neraz ani dospelý. U nás sa cvičí so psami dokopy okolo hodinky, striedame statické i pohybové cviky, udržiavame ich pozornosť, aby neprišiel útlm. V domacom prostredí odporúčam pokračovať s výcvikom formou hry, niekoľkokrát za deň, v trvaní

*Treba rozlíšiť, čo je trauma, defekt, či je psík z útulku. V takýchto prípadoch je výcvik psa určite beh na dlhšie trate, ale rozhodne stojí za to.*

maximálne desať minút.

**Koľko trvá základný kurz, prípadne aké bývajú očakávania ľudí?**

Úplným základnom je mať vlastného psa. Možno sa smejete, ale nie je to samozrejmá. Veľakrát sme sa stretli s požiadavkou človeka, že psa síce nemá, ale rád by si osvojil nejaké techniky, nech mu nejakého požičiame. Takto to nefunguje. A rovnako u nás nepochodí človek, ktorý nám tu chce nechať svojho psa so slovami, že si poň príde po výcviku.

**Prečo nie?**

Pritomnosť majiteľa počas výcviku je nemenej dôležitá. Naučíte sa správne intonovať, poučiť sa z vlastných chýb, osvojíte si povelovú techniku a podobne. Jednoznačne platí, že to, čo chcete naučiť psa, musíte vedieť aj vy. Je žiadúce, aby majiteľa na psa netlačili. Pokiaľ niekto potrebuje poradiť aj s ďalšími vecami, prípadne zintenzívniť výcvik, poskytujeme aj individuálne výcviky,

kde možno dopodrobna prebrať rôzne problémy. Rovnako tak ochotne poradiť pri výbere plemena. Má to byť psík rodinný? Alebo vhodný pre neustále športovanie so svojimi majiteľmi? Zvažujete psíka z útulku? Kamarátov máme i v chovných staniách. Takéto poradenstvo nie je u nás žiadny problém, dokonca býva obzvlášť žiadané, keďže pes nie je vec, ktorú len tak odložíte.

**Ako je to s výcvikovým kurzom?**

Samotnému kurzu predchádza osobná konzultácia. Povieme si niečo viac o reflexológii psa i základných pomôckach. Je naozaj dôležité mať na výcvik tie správne pomôcky, aby ste si psa „nezničili“. Ľuďom vysvetlíme, čo je správne, prejdeme si ich očakávania, návyky psíka, následne ho začleníme a dohodneme ďalšie postupy. Základný kurz trvá tri mesiace. Dbáme na to, aby sa psík počas tejto doby naučil ustálenú povelovú techniku, bol ovládateľný a stal sa dobrým spoločníkom. Aby ste sa nemuseli za ňho hanbiť či báť sa vziať ho na kavičku s kamarátkou, do obchodu či na prechádzku po centre mesta. Vyšší level je už povedzme odignorovanie takých silných podnetov, akými sú lesná zver, rôzne nástrahy v podobe jedál, koniec koncov všetci sme už čítali o otrávených špekáčikoch, párkoch s klincami a podobne.

**Predpokladám, že pre absolvovanie výcviku je dôležité aj isté veterinárne minimum.**

Áno, určite chceme zabrániť tomu, aby sa výcviku zúčastnil chorý pes a ohrozil tak ostatných, napríklad koterčovým kašľom, červnými parazitmi a podobne. Očkovaní, odčervnení, to je úplná samozrejmá.

**Kladiete v rámci výcviku dôraz na to, aké psíky sa u vás stretnú?**

Veľký dôraz kladieme na prevenciu. Preto trváme na prvom osobnom stretnutí s majiteľom psa pobeďujeme, pozrieme si pomôcky...aby sa skrátka nestalo, že pes bude ovplyvnený podnetom, vytrhne sa, praskne vódzka, behá navoľno a zavládne nám tu pomaly anarchia. Nikdy nedovolíme, aby nám tu psy pobežovali navoľno. Pes musí byť v prvom rade ovládateľný.

**Po troch mesiacoch však výcvik u vás nekončí...**

Presne tak. Na psíkov sa „nevykašleme“ a môžu s nami spolupracovať aj na vyšších ukážkach kynológie, stať sa naším členom. To znamená, že ich vieme vziať do zariadení, kde sú umiestnené detičky s rôznymi zdravotnými problémami a psíkovia im prinesú okamžitú radosť do života. Byť naším členom prináša kvantum výhod, aj čo sa veterinárnej starostlivosti týka. Stačí si pozrieť našu internetovú stránku alebo ma kedykoľvek kontaktovať. Rád sa porozprávam s každým psíkárom, ktorý sa k výchove svojho psa stavia zodpovedne.



► NAŠE MESTO BOLO V DÚBRAVKE NA DVANÁSTICH MIESTACH

# Biele tričká opäť pomáhali

**R**áno bol plán prejsť brigády, aktivity v mestskej časti, zmapovať ich, pozrieť, podporiť, zoznámiť sa. S ľuďmi, ktorí sa rozhodli zapojiť do najväčšieho podujatia firemného dobrovoľníctva Naše mesto, a pomôcť organizáciám, obyvateľom či verejnému priestoru v Dúbravke. Cesta „po brigádach“ bola zaujímavá, no nakoniec aj poriadne dlhá. V mestskej časti prebiehalo dvanásť aktivít.

TEXT A FOTO

LUCIA MARCINÁTOVÁ



Dobrovoľníci pomáhali na viacerých miestach Dúbravky.



Na tričku čítame Mám srdce na správnom meste a ihneď pochopíme, že usmievavé dievčatá v pracovných rukavičkách patria k najväčšiemu podujatiu firemného dobrovoľníctva na Slovensku Naše mesto, pod záštitou Nadácie Pontis.

Boli súčasťou „brigády“, ktorú v rámci podujatia zastrešovala mestská časť Bratislava-Dúbravka. Oddelenie životného prostredia sústredilo tento rok dobrovoľníkov v Parku Pekníkova, rozdelilo ich na dve časti a mali pred sebou neľahkú výzvu. Zrevitalizovať 680 metrov dlhý plot, ktorý lemuje Pekníčku. Biele tričká sa tak pustili do čistenia, natierania a úpravy plotu.

Tričká s nápisom bolo vidieť na deviatich rôznych miestach po mestskej

časti, v rámci dvanásť aktivít podujatia Naše mesto.

Obrazovku počítača a stoličku dobrovoľníci na Základnej škole Nejedlého vymenili za pracovné náradie. Zamestnanci IT firmy maľovali možnosti pre hru na zem, zdobili stenu, upravovali kompostovisko. Podobne zaplnili aj záhradu Rodinného centra Macko na Sekurisovej. Ich výzvou bol obdobať plot – šmirgľovanie, natieranie.

Saká za tričká vymenili dobrovoľníci v Centre rodiny na Bazovského. Bankári svoj deň strávili v areáli komunitného centra a pomáhali, upra-

vovali, čistili, pracovali v záhrade aj triedili zberňu šatstva.

Rande s mestom si dali dobrovoľníci aj na niekoľkých aktivitách v areáli Domova sociálnych služieb Karola Matulaya na Lipského. Vďaka „bielym tričkám“ má zariadenie umyté okná, natretý plot aj drevený altánok, rovnako tak upravenú záhradu.

Vďaka dobrovoľníkom však patrí za oveľa viac... Za všetko čo stihli urobiť za deň venovaný svojmu mestu, okoliu, komunite, životnému prostrediu. Tento rok pomáhalo 5 600 dobrovoľníkov v 44 mestách a obciach.

## NAŠE MESTO

- Najväčšie podujatie firemného dobrovoľníctva na Slovensku.
- Tento rok prebehol 15. ročník – zapojilo sa 5 600 dobrovoľníkov v 44 mestách a obciach.
- Podujatie prepája firmy, samosprávy a mimovládny sektor s cieľom vyčistiť, skrášliť i viditeľne zlepšiť mestá na Slovensku.
- V Dúbravke prebehlo 12 rôznych brigád, zmien, pomoci.

► DESAŤ DÚBRAVČANOV SÚŤAŽILO SO SVOJIMI ZÁHRADKAMI

# Predzáhradky majú víťazov

**M**estská časť organizovala súťaž o najkrajšiu predzáhradku, jedného víťaza vybrala verejnosť v hlasovaní na sociálnej sieti.

Krásne farebná, s dekoráciami, čisto prírodná, či s citlivo zastrihanými stromčekmi i rastlinami. Do súťaže o najkrajšiu predzáhradku sa prihlásilo desať Dúbravčanov.

Desať miest, ktoré robia mestskú časť krajšou a pestrejšou.

Záhradka, dotvárajúca okolie detského ihriska na Ulici kpt. Rašu, krásne tulipány z Tranovského, predzáhradky, ktoré ich tvorcovia doslova „prečarovali“ a skultúrňujú, menia ulicu i predpolie rodinného domu na nepoznanie.

Súťaž vyhlásili Dúbravské noviny ešte vo veľkonočnom období, pre nižší záujem sa však termín uzávierky predlžoval. Následne vznikla fotoga-



Mestská časť ocenila premenu predzáhradky na Valachovej 4. Foto: Lucia Marcinátová

léria záhradok aj video zapojených Dúbravčanov a ľudia hlasovali na sociálnej sieti.

Verejnosť najviac zaujala predzáhradka s viacerými dekoráciami na Landauovej 22. Sama tvorkyňa o nej hovorí, že je trochu extravagantná.



Najviac hlasov verejnosti dostala predzáhradka s dekoráciami na Landauovej 22. Foto: Lucia Marcinátová

„Má veľký úspech u najmladších až po tých najstarších obyvateľov Dúbravky,“ opisuje Marta Nováková.

Mestská časť ocenila premenu predzáhradky na Valachovej 4, o ktorú sa starajú manželka Duffekovi od roku 2017, a jej celkové poňatie. Uznanie si

odniesli aj tvorcovia prírodnej, komunitnej predzáhradky z Bazovského či záhradkárska rodina od ihriska pri Daniel's pube.

No každá predzáhradka zo súťaže si určite zaslúži pristavenie i poďakovanie zároveň. (lum)

**MESTSKÁ ČASŤ  
BRATISLAVA  
- DÚBRAVKA**

prijme do pracovného pomeru

**TECHNICKÝ ZAMESTNANEC  
V TERÉNE ODDELENIA  
ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA**

**Náplň práce:** udržiavanie čistoty a poriadku verejných plôch v mestskej časti Bratislava-Dúbravka, ručné čistenie verejných plôch, hrabanie lístia, zemetanie ciest a chodníkov, obsluha vysávača na zber drobného komunálneho odpadu, vyprázdňovanie smetných košov na verejných priestranstvách, údržba verejnej zelene a ďalšie drobné terénne práce.

**Požadované vzdelanie:**  
neustanovuje sa

**podmienkou je splnenie požadovaných predpokladov:**

vodičský preukaz skupiny B

**Osobnostné predpoklady:**

ppresnosť, spoľahlivosť, proaktívny prístup, osobnostné a morálne predpoklady **Miesto výkonu práce:**  
MČ Bratislava-Dúbravka

**Nástup:** Ihneď/dohodou.

**Pracovný pomer:** plný pracovný úväzok, doba neurčitá. **Odmeňovanie:** podľa zákona č. 553/2003 Z. z., nástupný plat od 800,00 € brutto/mesačne

**Žiadosti o prijatie do zamestnania spolu so životopisom môžete zasielať písomne na adresu:** Miestny úrad mestskej časti Bratislava - Dúbravka, Žatevná 2, 844 02 Bratislava **alebo e-mailom** na adresu: [frtusova@dubravka.sk](mailto:frtusova@dubravka.sk). Dovoľujeme si Vás informovať, že kontaktovať budeme len vybraných uchádzačov, ktorí budú spĺňať naše požiadavky a budú pozvaní na osobný pohovor.

**PODNIKATEĽSKÁ  
INZERCIA**

- Vodoinštalatér, oprava, montáž, Tel.: 0904 572 977
- Glazúrovanie vaní za prijateľnú cenu so zárukou. Tel.: 0905 983 602.
- Vodoinštalácie a údržba. Ján Polák, Tel.: 0905 627 321.
- Kvalitne doučím nemčinu a španielčinu, pripravím na maturitu, certifikát, štúdium a prácu v zahraničí. Tel.: 0910 943 286
- Servis a opravy PC, Kontakt: 0915 720 730, [www.aatuh.sk](http://www.aatuh.sk)

**PREDÁM NOVÚ PASCU NA LIŠKY,  
ROZMER 140 / 60 / 40 cm  
CENA 95 EURO. TEL.: 0907181800**

**MALIARSKÉ PRÁCE  
MAĽOVANIE  
STIERKOVANIE  
NATIERANIE  
BENÁTSKY ŠTUK  
RADOSLAV OSUSKÝ  
0911 128 116**

**MESTSKÁ ČASŤ BRATISLAVA - DÚBRAVKA**

prijme do pracovného pomeru

**HLAVNÝ KUCHÁR/KUCHÁRKA DO ŠKOLSKÉJ  
JEDÁLNE NA MATERSKEJ ŠKOLE**

**Požadované vzdelanie:** vyučený/á v odbore kuchár, cukrár alebo pekáč. **Kvalifikačné predpoklady:** hygienické minimum /odborná spôsobilosť zdravotný preukaz/zdravotná spôsobilosť prax v školskom stravovaní je výhodou.

**Miesto výkonu práce:** MČ Bratislava-Dúbravka

**Nástup:** ihneď alebo podľa dohody **Pracovný pomer:** plný pracovný úväzok  
**Odmeňovanie:** podľa zákona č. 553/2003 Z. z., plat od 850,00 brutto/mesačne.

**Žiadosti o prijatie a štruktúrovaný životopis zasielajte písomne na adresu:** Miestny úrad mestskej časti Bratislava - Dúbravka, Žatevná 2, 844 02 Bratislava **alebo e-mailom** na adresu: [visnovska@dubravka.sk](mailto:visnovska@dubravka.sk). Dovoľujeme si Vás informovať, že kontaktovať budeme len vybraných uchádzačov, ktorí budú spĺňať naše požiadavky a budú pozvaní na osobný pohovor.

**Sodicka**  
Výmenné miesto  
Fedákova 30, BA  
Výmena len za 5€ s DPH  
Našu univerzálnu bombičku vymeníme aj za iné značky: Syphon, Sodastream, Limobar, Orion, Tescoma.  
[www.sodicka.sk](http://www.sodicka.sk) 0910 207 707

**ZUBNÁ AMBULANCIA NA KRAMÁROCH**

(Stromová 16) oznamuje zmenu pracovnej doby od 15.00 – 21.00. Ošetríme každého bez čakania, kto nám zavolá. Tel.: 0905 662 407

**Kde sledovať Dúbravskú televíziu?**

Dúbravská televízia sa dá sledovať v rámci operátorov SWAN, MAGIO a ORANGE, tiež na youtube či sociálnej sieti. Premiéra je vždy v stredu od 18.00.

**VÝCVIK PSOV**[WWW.CVICIMEPSOV.SK](http://WWW.CVICIMEPSOV.SK)

Športový klub policajnej kynológie ponúka profesionálne vedený výcvik psov všetkých plemien podľa metodiky vhodne upravenej k veku vášho psa - od šteniat až po dospelé psy.

**0917 173 665**

Vyčistíme váš pozemok od nežiaducich drevín. Ponúkame výrub stromov, krikov a náletových drevín, drvenie a štiepkovanie nepotrebných konárov drvičom na drevnú štiepku. Kosenie trávnej plochy a vysávanie popadaného lístia. Cenový ponuku spracujeme po obhliadke.

**Tel. 0907181800****OBČIANSKA  
INZERCIA**

- Predám pánsky retro bicykel Favorit v pojazdnom stave. Cena: 70 eur. Osobný odber v Dúbravke. Tel.: 090 2658 770
- Kto mi odvezie 2 bicykle do Splitu, ja nemám nosič-GULU, poskytnem pobyt na blízkom ostrove BRAČ, Tel.: 0940 218 245
- Ponúkam ubytovanie vo vile 2. podlažie, pri Splitu, 20 minút trajektom na ostrov Brač, pláž je kamienková a vedľa piesková, ďalšie ubytovanie u brata pri Splitu v zátokke ostrova Šolta, dve osoby 50 eur za noc. Tel.: 0940 218 245
- Kúpim pozemok alebo starší rodinný dom. Prípadne vymením za 1 izbový byt s doplatkom. Tel. 0950 614 925
- Opatrím seniora, postarám sa o domácnosť, nákupy, vzdelanie: Stredná zdravotnícka škola, Tel.: 0949 255 067.
- Predám dve nové celočalúnené taburetky – otvárateľné. Tel.: 02/64286479, 0902 299 019
- Predám dve drevené stoličky – svetlý dub. Tel.: 02/64286479, 0902 299 019
- Predám chladničku, málo používanú v triede A. Tel.: 02/64286479, 0902 299 019
- Doučím ruštinu, angličtinu žiakov základnej, strednej školy. Pripravím na maturitu. Anglická konverzácia. Tel.: 0911 356 462

**MESTSKÁ ČASŤ  
BRATISLAVA -  
DÚBRAVKA****Bezplatná právna  
poradňa dočasne zrušená**

Pre pandemickú situáciu mestská časť Bratislava-Dúbravka pozastavuje službu – Bezplatná právna poradňa, ktorá prebieha v budove miestneho úradu na Žatevnej 2.

**OPRAVA  
VÝROBA  
ŠPERKOV****PREDAJ, VÝKUP, VÝMENA  
ZLATÝCH ŠPERKOV**

**ZLATNÍCTVO MILI  
OC DUBRAVA**  
PO-PI 10-18,30 SO 10-14  
[WWW.MILISHOP.SK](http://WWW.MILISHOP.SK)

**0905 302 335**

**KUPÓN  
NA  
TOVAR** **-20%**  
Platí do 31. 8. 2021



Stiahni si novú aplikáciu  
SOM správy o meste - Dúbravka  
[www.spravymeste.sk](http://www.spravymeste.sk)

**Vladimír MATRKA, RSc.**  
CERTIFIKOVANÝ REALITNÝ MAKLÉR**Váš realitný maklér  
pre Dúbravku**

Sprostredkujem kúpu, predaj alebo prenájom nehnuteľností. Rýchlo, hladko a transparentne.

**0917 052 310** [matrka@dubrawareal.sk](mailto:matrka@dubrawareal.sk) [www.dubrawareal.sk](http://www.dubrawareal.sk)**Dubrawa Real, s. r. o.**  
Klincová 35, 821 08 Bratislava[www.dubrawareal.sk](http://www.dubrawareal.sk)



Dnešná zostava skupiny Slobodná Európa zľava: Laco Lučenič, Whisky (Milo Láber), Sveťo Korbeľ, vzadu Rastó Gore, Tuleň (Tomáš Vojtek).

**W**hisky, Sveťo, Tuleň, Rastó Gore či Laco Lučenič... Dnes kapela Slobodná Európa. S Whiskym a Sveťom Korbeľom sme hovorili o tom, aký bol november 89, časy, keď kapela vznikala. Whisky zaspomínal aj na ozvučovanie mítingov na Námestí SNP, na to, ako podával mikrofón Alexandrovi Dubčekovi, ale tiež na slávny koncert Karla Kryla na Pasienskoch.

ZHOVÁRALA SA  
LUCIA MARCINÁTOVÁ

## AKO VZNIKLA SKUPINA SLOBODNÁ EURÓPA A AKO JE SPÄTÁ S MESTSKOU ČASŤOU?

# Dúbravke sme hovorievali aj Dubrovník

**DN** Ako vznikala kapela, jej prvé piesne, zaspomínajme trošku.

Whisky: Bolo to asi v roku 1987, keď Sveťo Korbeľ hral v Extipte. Vravrel mi, že zháňa texty. Povedal som mu, že mám pesničku Analýza dokázala hovno, potom som mu to zahral a veľmi sa mu to páčilo. Extip to nacvičil a ja som to s nimi spieval aj na niekoľkých koncertoch ešte za komunizmu. Potom zo Zóny A odišli Braňo Alex s Ozim, a keď sa so Sveťom v Mamute dohadovali na novej kapele, šiel som s nimi náhodou do skúšobne. Tam sme si zahrali Analýzu, pretože chalani nemali ešte žiadne pesničky a vymyslel som skladbu Naivná. Postupne prišli ďalšie texty ako napríklad Čo sa stalo s našim životom. Chalanom sa to páčilo, tak som napokon v kapele ostal.

**DN** Súvisel vznik kapely aj s novembrovými alebo prednovembrovými udalosťami 89?

Whisky: Tesne pred a počas revolúcie kapela vznikala. So Sveťom sme cítili, že sa niečo deje, takže sme v novembri boli stále v meste a sledovali, čo to je. Deň po 17. novembri, keď sa ešte v Bratislave nič nedialo, prišiel

Milan Kňažko z Prahy a prehovoril na Hviezdoslavovom námestí. Keď odišiel, ostalo tam asi 50 študentov. So Sveťom sme ich nahovorili, aby sme sa len tak nerozišli a niečo podnikli. Viedli sme ich po nábreží smerom na internáty Družba. Tam sme začali skandovať: „Podťe s nami.“ Zrazu nás bolo asi päťsto. Nevedeli sme, čo s tým, tak sme šli všetci na Mlyny, kde pribudli ďalšie tisíce ľudí. Stáli sme na múre a navrhli, aby sme sa vydali na Mierové námestie, ale zrazu sa tam objavili nejakí ľudia, že oni sú študentský výbor, „náš“ dav si privlastnili a rozpustili ho, lebo sa báli. Tak sme sa na to vykašľali a sklamaní šli domov. Avšak, o pár dní som už ozvučoval prvé mítingy na SNPčku...

**DN** Ako to prebiehalo. Priblížite nám to...

Whisky: Pamätám si, že keď sme to tam stavali, prišli policajti a legitimovali nás. Keby sa to vtedy otočilo, asi som dodnes v Leopoldove... Pamätám si, ako sa mi triasli ruky, keď som Alexandrovi Dubčekovi podával mikrofón. Mal som prsty aj v tom slávnom koncerte Karla Kryla na Pasienskoch. Kryl zahral na námestí dve pesničky, a keď povedal, že sa nevracia do Prahy, ale ostáva spať v Bratislave, napadlo mi, že rýchlo zorganizujeme nejaký veľký koncert. Kryl súhlasil. Šli sme na Pasienky, vybavili to, zohnal som aparatúru a o pár hodín sa to naozaj uskutočnilo. To bola fakt sila! Na televíznom zázname vidno, ako tam 20-ročný v takom smiešnom svetri podávam Krylovi teplé pivo, ktoré si odo mňa vyžiadal.

To boli jedny z najkrajších dní môjho života, žili sme v neuveriteľnej eufórii a mysleli si, že o 10 rokov tu bude všetko tak, ako na západe. S Karlom Krylom som potom udržiaval kontakty až do jeho smrti. Pamätám sa, ako uverejnil naše texty vo svojom fanzine, ktorý vydával.

**DN** Whisky, boli ste aj blízkym priateľom Mareka Brezovského. Ako na neho spomínate a ako vás vtedy zasiahla jeho smrť?

Whisky: S Marekom som sa zoznámil počas revolúcie a nasledujúce roky sme sa intenzívne priatelili, zopár rokov sme boli spolu skoro každý deň, chodili sme do Karpát dennodenne na túry, alebo len tak do Horského parku, či Funusu a intenzívne debatovali. Nahral s nami i pár pesničiek na prvé



Bratislavský majáles v roku 2019

Foto: Peter Považan

dva albumy. Jeho smrť bola pre mňa veľkým šokom...

**DN** Dnes ste známy aj svojím cestovateľským nadšením, cestovateľským kinom. Ako sa zrodila táto vášeň?

Whisky: Už od detstva som mal v sebe túžbu spoznávať túto planétu, na ktorej som sa ocitol. Nevedel som poriadne čítať a už ma bavilo listovať v atlase. Keď sa mi zhodou náhod podarilo ako 18-ročnému dostať do Afganistanu, úplne ma to očarilo a moja cestovateľská závislosť bola na svete. Neskôr, niekedy v roku 2003, ma môj kamoš, kapitán Boeingu, zobral zadarmo na Srí Lanku a asi 10-krát do Indie. A vtedy sa to naštartovalo. Pochopil som, že ak o tom nebudem len snívať a hľadať dôvody, prečo sa to nedá, ale naozaj sa na to zameriam a niečo pre to urobím, tak sa to dá zorganizovať aj napriek skromným finančným pomerom, v ktorých som vtedy žil. Potom sa to už rozbehlo. Každou cestou do Indie som sa odvážil vybrať sa ďalej a ďalej. Nepál, Thajsko, Indonézia, Filipíny, Laos, Kambodža, Vietnam, Čína... Neskôr prišla na rad Amerika, Afrika, Austrália. Dnes počet krajín, ktoré som navštívil, prekročil osemdesiat. Nie je to málo, ale stále je to menej ako polovica sveta. Tých cieľov, kam by som sa chcel ešte pozrieť, je veľa. Príliš veľa na jeden život, ktorý má, bohužiaľ, obmedzenú dĺžku a ďalšie limity. Som veľmi vďačný za to, čo mi bolo doteraz dopriate vidieť a pochopiť. A uvidíme, čo sa ešte podarí stihnúť.

**DN** Skupina Slobodná Európa sa vyvíjala, menili sa i členovia...

Sveťo Korbel: Z pôvodnej zostavy sme v kapele už len Whisky a ja. Braňo Alex, žiaľ, musel opustiť skupinu z vážnych zdravotných dôvodov a nedávno aj navždy... Peter „Ozi“ Hurtig hrá momentálne v Ramones Bratislava a Ďurko Černý nás, bohužiaľ, na-

vždy opustil pred piatimi rokmi. Od týchto odchodov sa zostava párkrát mierne menila, až sme dospeli k tej súčasnej.

**DN** V akom zložení funguje kapela dnes?

Sveťo Korbel: Whisky – spev, Sveťo – gitara, Laco Lučenič – gitara, Rastó Gore – basa, Tuleň – bubny.

**DN** Mnohí si v súvislosti s kapelou spomenú aj na drogovú, alkoholovú minulosť. Ako sa podarilo z tohto kruhu vystúpiť, zmeniť život, preložiť ho?

Sveťo Korbel: Našťastie tieto veci sú už minulosť a dnes Whisky aj ja sme dlhoroční abstinenti. Mojm hlavným akceleračným zmeny bolo uvedomenie si, že som už zašiel ďaleko za hranu a stál som pred jasnou otázkou, či chcem žiť, alebo to vzdám. Rozhodol som sa pre život.



Sveťo Korbel, gitarista, skladateľ.

**DN** V médiách vás dnes označujú ako kultovú kapelu. Čo myslíte, prečo? Aká bola alebo je pre vás kultová kapela?

Sveťo Korbel: V dnešnej dobe sa až príliš často používa tento pojem. Pre mňa sú to skupiny, ktoré zatrasli celými generáciami a priniesli niečo, čo tu ešte nebolo.

**DN** Darí sa vám v čase stopnuti podujatí skúšať, prípadne cvičiť, nahrávať? Ako sa môže v dnešnej dobe hudobník užiť?

Sveťo Korbel: Ak mám byť úprimný, počas pandémie sme neskúšali. Dohodli sme sa, že začneme intenzívne skúšať od 1. júna. Chvalabohu všetci máme svoje zamestnania, a tak nás táto situácia príliš nezasiahla. No pre tých, ktorí z hudby žijú, musí byť toto obdobie veľmi náročné.

**DN** Slobodná Európa má vraj blízko

k Dúbravke. Prezradte, ako?

Whisky: Ja som v Dúbravke strávil časť svojho života. Býval som najprv na Sekurisovej a potom v starej Dúbravke. V deväťdesiatych rokoch sme mali skúšobňu v Skleníku, kde sme sa aj dlhé roky stretávali a zabávali. Boli to dosť divoké časy... smiech

Sveťo: V rokoch 1993 až 1995 som mal frajerku z Dúbravky a žili sme u nej na Gallayovej ulici. Dúbravku sme volali Dubrovnik. Tuleň - náš bubeník, dlhodobo žije so svojou rodinou v Dúbravke a náš bývalý basgitarista Žumo je rodený Dúbravčan. Laco Lučenič taktiež istú dobu býval v spodnej časti Dúbravky, kde mu doposiaľ žije mama. Keď sa teraz na to pozerám, Dúbravka je celkom slušne spätá s našou kapelou (smiech). Tak nech sa jej darí...

Foto: archív Slobodná Európa



Braňo Alex tvoril v minulosti skupinu Slobodná Európa. V máj zomrel vo veku 55 rokov. Skupina mu venuje špeciálnu tour.



**P**ôvodní dúbavský Chorváci pochádzali zo Záhreb-  
skej župy a do novej domoviny si okrem názvu  
obce Dúbrava (Dúbavka) priniesli so sebou aj fortieľ  
pestovania ovocia a zeleniny. Tieto plodiny, samozrejme,  
v prvom rade slúžili na obživu, ale prebytky sa predávali  
aj na bratislavských trhoch a príjem z nich vylepšoval  
bilanciu rodinných rozpočtov. Trochu hyperbolicky by  
sme teda mohli povedať, že dejiny Dúbavky  
sa vždy krútili okolo  
hrozna a čerešní. Veď  
dodnes sa počas júnových  
čerešňových slávností  
v Dúbavke viaže čerešňový  
a počas hodov hrozňový  
strapec. Povedzme si krátko,  
čo sa skrýva za týmito  
tradíciami.



## ▶ DEJINY DÚBRAVKY SA Srdcovky,

### LUBO NAVRÁTIL

V okolí Bratislavy sa vinohradníctvo  
rozmáhlo už od rímsko-keltských čias.  
O pití vína už v 9. storočí svedčia až  
tri staroslovienske modlitby za hrozno  
a víno a štyri cirkevné pokuty hrieš-  
nikom, ktorí sa opili z vína. Pitie vína  
potvrďujú aj archeologické nálezy,  
napríklad dvojchúba amfory na víno z  
8. storočia a ďalšie keramické nádoby,  
ktoré sa našli pri vykopávkach v Devín-  
skej Novej Vsi, v Devíne i v Dúbavke.  
V Dúbavskom múzeu sa nám zachoval  
dokument, v ktorom národné múzeum  
ďakuje starostovi Vincentovi Grancovi  
za hlinený krčah, ktorý múzeu daroval.

### BOLI SME VINÁRI

V Dúbavke sa tiež už od nepamäti  
pestovalo hrozno, a podľa záznamov

sa v 18. storočí dorábalo pomerne  
kvalitné víno, ktoré mohlo súťažiť aj so  
svätajurským či pezinským. Môžeme  
to tvrdiť preto, že podľa dochovaných  
dokumentov sa toto kvalitné víno  
predávalo po 1 zlatom a 50 grošoch  
za urnu (asi 50 litrov). Víno v obci  
mohli čapovať od Michala do Juraja,  
t. j. od 21. septembra do 24. apríla.  
V tom čase sa v Bratislave pred doma-  
mi, kde sa čapovalo, vyvesila „viecha“,  
čiže zelené haluze na drevenej tyči nad  
bránou. Od Juraja do Michala, čiže od  
apríla do konca septembra, bol výčap  
vína zakázaný. Prebytky z úrody pre-  
dávali Dúbavčania do Bratislavy ale-  
bo Rakúska.

### POHROMA

Na začiatku 20. storočia však vi-  
nič znivočila epidémia fyloxéry, ktorá  
na čas utlmila vinohradníctvo v celej  
Európe. Ochranou bolo vyklčovanie  
a spálenie vinohradov a nasadenie  
pôvodných francúzskych odrôd dove-  
zených z Ameriky, ktoré chorobou ne-  
boli napadnuté. To však pre Dúbav-  
čanov bolo príliš drahé a ako náhrad-  
nú plodinu namiesto hrozna začali  
pestovať čerešne.

Záznam z kroniky Dúbavky z roku  
1936 uvádza, že „Zväčša pri každom



Štylizovaná skupinová fotografia zo zberu čerešní v Dúbavke pre bratislavskú reklamnú  
agentúru KIFO (KinoFoto).

dome je väčšia-menšia záhrada. Ovo-  
cie predávajú v Bratislave. Dúbavské  
čerešne sú svojou jakosťou známe po  
celom okolí. Teraz sa horľavo zakla-  
dajú vinohrady, ktoré tu už kedysi  
boli najmä na chotári pri Karlovej Vsi  
(na devínskom chotári, ktorý bol prv  
dúbavský). Zánik vinohradov sa da-  
tuje kolem r. 1911-19, postupne boli i  
pozemky popredané Karlovešťanom.  
Nové vinohrady sa začali len zakladať  
v roku 1927.“

### DENNE VYPRAVILI POLDRUHA VAGÓNA

To je tiež dôkaz že po prvej sveto-  
vej vojne sa stali čerešne najvýznam-  
nejšou dúbavskou obchodnou ko-  
moditou, ktorá vylepšovala rozpočet  
mnohých rodín. Dúbavčania zo želez-  
ničnej stanice v Lamači v sezóne do-  
kázali denne vypraviť jeden až jeden a  
pol vagóna čerstvých čerešní do Prahy  
či Viedne. Čerešne sa zbierali z rebri-

## ▶ PRED KULTÚRNYM DOMOM SA PÍLILO MOTOROVOU PÍLOU AJ SA

**Č**erešne sa v Dúbavke vo  
„veľkom“ začali pestovať  
začiatkom dvadsiateho storo-  
čia, keď epidémia fyloxéry zli-  
kvidovala vinič v celej Európe.  
Prvá slávnosť čerešní v po-  
dobe výstavy sa v Dúbavke  
konala hneď po vojne v roku  
1946. Nuž a remeslá sa u nás  
pestovali od nepamäti, takže  
tohoto spojenie tradičného  
Čerešňového juniálesu s prvým  
ročníkom Dúbavského re-  
meselného festivalu sa zdalo  
celkom logické. Ako hovoria  
tradicionalisti – „two in one“.

### NA POČIATKU BOLA VERNISÁŽ

Celé sa to začalo vo štvrtok večer  
vernisažou spoločnej výstavy drotár-  
skych prác seniorskej skupiny drotárov  
Denného centra 4 v Dúbavke pod ve-  
dením manželov Ďurčatových a Klubu  
drotárov Džarek pri Regionálnom cen-  
tre remesiel ÚEUV Bratislava.

A potom prišla správa, že počasie na

# Ked' sa čerešne spoja

juhu Moravy spôsobilo poriadnu spúšť.  
Spolu s ňou obavy, smútok, súciti... V  
regióne Břeclav padali krúpy o veľkosti  
tenisových loptičiek. Poničili strechy  
domov a rozbíjali aj okná, písali inter-  
netové servery.

Napokon sme v piatok ráno začali  
stavať pódium a na sídlisku zakvílili  
aj „stihľky“ rezbárov, ktorí prišli z vi-  
acerých kútov Slovenska v rámci dlho-  
dobého projektu Dajme druhú šancu  
stromom. V čerešňovej Dúbavke chceli  
vyrezať svoje diela z topoľových klátov,  
ktoré mestskej časti venoval Novomest-  
ský športový klub.

### DOBROTÝ AJ ZBRANE

Krátko na to svoje stánky rozložilo  
aj pätnásť remeselníkov, ktorých dopli-  
nila gastronomická zóna s tradičnými  
špecialitami. Na jednom námestíčku  
sa tak dalo stretnúť s rezbou moto-  
rovými píľami, razbou dúbavských



S čerešňovým strapcom pochodovali aj Mažoretky ALBA Bratislava.

dukátov, historickými zbraňami, lia-  
tím cínových vojačikov, strúhaním  
drevených lyžíc, s hrnčiarskym kru-  
hom, paličkováním, pletením košíkov,  
remenárstvom, výrobou sviečok, šper-  
kov či ľudových hudobných nástro-  
jov...

Áno, poniektorí sa sťažovali na vrča-

nie píľ a na piliny, ale to už patrí k veci.  
Množstvo detských očí žiarilo  
šťastím, keď videli, ako sa z nefore-  
mného klátu postupne vynára mačka,  
svinka či futbalista. Sochy zostanú ako  
lavičky pred domom kultúry a slovan-  
ský úl po sfunkčnení poputuje do zá-  
hrady miestneho úradu.

# KRÚTILI OKOLO HROZNA A ČEREŠNÍ chrupky aj strešne



Novodobou spomienkou na dúbravskú „čerešňovú minulosť“ je každoročná slávnosť zberu čerešní s tradičným čerešňovým strapcom, ktorý desaťročia uväzovala pani Alžbeta Rezníčková, najväčší vraj vážil až 50 kilogramov. V súčasnosti veniec víje jej dcéra Kvetoslava Ščepánová.

ka, ktorý sa v Dúbravke nazýval „ostrobeta“ a vážili sa na dvore v hostinci U Zajíčka. Večer sa prvotriedne zrelé čerešne naložili na vlak a skoro ráno sa už predávali na pražských trhoch.

## KOMPÓTY, SLÍŽE, ŠTRÚDLE

Samozrejme, čerešne tvorili aj súčasť jedálnečka Dúbravčanov ako



Výstava čerešní v Dúbravke (rok 1946).

hlavná zložka sladkých múčnych jedál. Z čerešní sa pripravoval skvelý lekvár či kompót, ale jedli sa aj so slížmi s makovou či orechovou posýpkou, nuž a samozrejme, v sezóne bola najväčšou pochúťkou čerešňová štrúdlá s makom, orechmi, tvarohom či sladkou strúhankou. O tom, či sa z čerešní páčila aj čerešňovica, oficiálne záznamy nemáme, ale vôbec o tom nepochybujeme. Ešte donedávna Dúbravka v dome kultúry organizovala súťaž v pečení čerešňovej štrúdle, možno by stálo za úvahy ju obnoviť, aby sa zruč-

nosť preniesla zo staršej generácie na mladšiu.

Za najlepšie čerešne, po dúbravsky strešne, sa v Dúbravke považovali tzv. kompanové. Zrejme nešlo o nejakú špeciálnu odrodu, podľa ústnej tradície, ktorú nám vyrozprával Starodúbravčan Vito Granec, štepy čerešní doniesol istý pán Pokorný z Moravy, ale zabudol názov odrody. Pamätal si však, že ich dostal od pána Kompana, tak boli nazvané „kompanové“. Samozrejme, obľúbené boli aj klasické odrody ako májovky,

srdcovky či chrupky a v lesoch okolo Dúbravky sa dodnes vyskytuje aj divo rastúca čerešňa mahalebková, ktorej tvrdé drevo sa v minulosti používalo na výrobu fajok a píšťaliek.

## ORIGINALNE ČEREŠŇOVÁ VÝSTAVA

V Dúbravke sa v júni vždy konali aj čerešňové slávnosti, čerešňový strapec sa niesol po Jadranskej ulici v sprievode a v roku 1946 sa dokonca uskutočnila výstava čerešní.

V školskej kronike sa dočítame: „Z podnetu miestnej odbočky Slovenskej ovocinárskej spoločnosti bola usporiadaná v dočasnej telocvični tunajšej školy čerešňová výstava, ktorú navštívilo mnoho obyvateľov okolitých obcí a najmä z Bratislavy. Známe „dúbravské čerešne“ boli veľmi dobre propagované. Na vzorné usporiadanie a organizovanie bolo poukázané i v dennej tlači,“ hovorí správa. A podporuje ju aj celostránková reportáž z československého populárneho časopisu Pestrý týden z tridsiatych rokov minulého storočia, ktorá okrem toho, že vymenúva vtedajšie novostavy ako obecnú ľudovú školu (dnes miestny úrad) a Kultúrny dom (neskôr Kino odboj), uvádza doslovne, že „význam Dúbravky spočíva v tajnej čerešničke a pre jej výbornú akosť je veľmi vyhľadávaná, a preto Bratislavčania radi si zájdu do Dúbravky na dobré čerešničky, ktoré Dúbravku živia a zadovážujú jej dobré meno medzi slovenskými obcami.“

Verme, že dobré meno sme si uchovali a že aj čerešňiam sa bude v Dúbravke dariť.

## STRIHAL ČEREŠŇOVÝ STRAPEC s remeslami



Rezba motorovou pilou - autori so svojimi dielami.

Foto: Ľubo Navrátil

### OD LAKTIBRADU K STRAPCU

Remeselný festival sa v sobotu popoludní zľahka prehupol do Čerešňového juniálesu. Po bábkovom predstavení Laktibrada a nástupe mažoretiek uviedol moderátor Paľo Michalka na pódium starostu Martina Zaťoviča a jeho

manželku viceprimátorku Zdenku, aby privítali tradičný čerešňový strapec, ktorý pre Dúbravčanov uviazala Dúbravčanka pani Kvetka Ščepánová. Čerešňová štrúdlá sa rozchytala za pol hodinu, a to jej nebolo málo. Srdcoviek sa predalo asi pätnásť dební a remeselné stánky s ukážkami tiež nestihali.



Na pódium zahrala aj rocková Dora.

Destilované čerešne sa nepredávali, ale program bol tou najčistejšou esenciou folklóru. Nedostihnuteľná Klnka vyvolala pomyselnú búrku a hneď po nej sa nazvučovala prišla nitrianska skupina Dora, ktorá predviedla ľudové piesne vo rockovom balení. V hľadisku sedeli tí skôr narodení aj mladší rockeri, lebo všetkým táto hudba znela povedome. Starší si spievali slová a mladší vychutnávali gitarové riffy.

V prestávkach si návštevníci moh-

li od piatku vo foyeri domu kultúry za pár eur navyberať knižky z vyradeného knižného fondu dúbravskej knižnice.

Programový maratón sa končil v nedeľu, predpoludním sa dala vidieť predpremiéra klasickej slovenskej strašidelnej rozprávky Nebojsa a popoludní zaznela ľudová hudba Dudíci.

Dúbravský festival remesiel podporil Fond na podporu umenia.

Ľubo Navrátil

Foto: autor, Lucia Marcinátová



KINO, SKALY UPROSTRED LESA, MÚZEUM ČI ROSNIČKA? VÝBER D

# Dúbravka v lete? Osvieženi

*Do kina pod hviezdami, na kúpalisko s trojdráhovou šmykl'avkou, za m a poznaním. To všetko na jednom mieste v Dúbravke. Leto v mestskej č pozrieť, čo vyskúšať, spoznať. Jednoducho, počas prázdnin sa nenudiť.*

1



## DO KINA POD HVIEZDAMI

Kam ideš? Do kina. Počas leta bude aj v Dúbravke. Letné kino sa rozloží pred Domom kultúry Dúbravka. Počas prázdninových mesiacov prinesie až sedem premietaní pod holým nebom. Novinkou v tomto roku je, že filmy do kina vyberali diváci počas mája v hlasovaní na sociálnej sieti. Premietat sa budú vždy v piatok o 21.30. Začína sa 16. júla česko-slovenskou filmovou drámou Amnestia z roku 2019.

Postupne sa môžu diváci tešiť na piatky s titulmi - Kým si po nás príde, Podivuhodný prípad Benjamina Buttona, Čiara, S láskou Vincent, Stratené dievča a Zápisník jednej lásky. Lístky do kina sa nekupujú, stačí prísť, a vybrať si to svoje miesto pre filmový večer s Dúbravčanmi.

2



## OSVIEŽENIE S KNIHOU

Spomínate si na prázdniny s kopou zážitkov a letného čítania k tomu? Na dlhé dni a večery s knihou? Tú vašu na cesty či dovolenky si môžete vybrať aj v Miestnej knižnici na Sekurisovej. Knižnica neplánuje hromadné prázdninovanie. Bude prístupná počas klasických otváracích hodín, od pondelka do štvrtka doobeda aj poobede, a v piatok do 12.30. Knihu si môžete vybrať aj v pohodlí domova v online katalógu <http://kniznica.dubravka.sk/katalog/> a titul potom objednať mailom. Dúbravská knižnica má oddelenie pre dospelých, oddelenie s náučnou literatúrou, oddelenie pre deti a mládež a čitateľň. Knižky sa dajú vracat' aj do biblioboxu pred Domom kultúry Dúbravka.

3



## OCHLADENIE

Voda, pohyb aj tie pre deti, ping-pong, kú kou asi 50 metrov s v é ihrisko. To všetk kou a Karlovou Vso Pre skrátenie čaka cich dňoch, mesto zakúpené na http na deň ani na kon čas celej letnej sez vlastníctve mesta a né Pole, Lamač, Kr

6



## ZA ANTIKOU A POZNANÍM

Možno trošku ukrytá, možno trošku zabudnutá, určite však významná. Villa Rustica, pozostatok rímskej usadlosti na Veľkej lúke. Dostať sa sem dá prechádzkou po zelenej značke od Domu kultúry Dúbravka. Cesta vedie sídliskom aj lesom, obzerat' sa dajú záhradky. Kratšou možnosťou je poľná cesta od Technického skla, kam sa dá doviest' aj autom či autobusom MHD číslo 20.

Základy rímskeho kúpeľa tu objavili archeológovia pod vedením Titusa Kolníka v roku 1982. Villa Rustica je raritou nielen na Slovensku, ale aj v celom bývalom zadunajskom území. V roku 1990 bola vyhlásená za národnú kultúrnu pamiatku, starostlivosť by tak mala byť v rukách štátu.

7



## OBJAVY V MÚZEU

Lebka tuleňa, nálezy z keltských čias aj predmety Starodúbravčanov. To všetko na jednom mieste a s originálnym výkladom. Dúbravské múzeum na ulici Pod záhradami 39 pozýva na prehliadku štyroch sekcií - najstaršie dejiny Dúbravky, vývoj sekier a náradia na Slovensku od najstarších čias, Dúbravka na starých fotografiách a vína pivnica. Počas leta je múzeum častým miestom zastavení letných táborov a počas augusta ho budú pravidelne navštevovať deti z denného umelecko-remeselného tábora ÚLET. Návštevu si je potrebné dohodnúť vopred s paleontológom a správcom Dúbravského múzea Štefanom Mészárosom na čísle **0910 396 065** alebo mailom [muzeum@dubravka.sk](mailto:muzeum@dubravka.sk).

8



## ZA TAJOMSK

Ukryté a bez dobro Dúbravské kaverne. Chrániť mali pred nej svetovej vojny. kom. Vyrazit' k nim na Jadranskej a po kračovať lesným c Po asi 30 metroch kaverne 1. Druhú a me späť na lesný c vznik sa datuje me tej kaverne si mož bunkre@bunkre.in

ESIATICH PRÁZDNINOVÝCH TIPOV.

# e knihou, ochladenie lesom

tajestátnymi skalami a tajomnými bunkrami či do tieňa parkov  
asti nemusí byť nudné. Pripravili sme 10 letných tipov, kam sa počas leta  
Vyskúšate ich?



## IE NA ROSNIČKE

ň. A k tomu upravený areál, hracie prvky  
gové stoly, trojdráhová šmykľavka s dlž-  
s dopadovým bazénom a beach volejbalo-  
to núka kúpalisko Rosnička medzi Dúbrav-  
ou.  
nia v rade na pokladňu, obzvlášť v horú-  
prišlo i s novinkou - online lístkom. Lístky  
s://kupaliska.bratislava.sk/nie sú viazané  
krétno kúpalisko. Je možné použiť ich po-  
róny na všetkých siedmich kúpaliskách vo  
a v správe STAŘZ - Rosnička, Delfín, Tehel-  
asňany, Rača a Zlaté piesky.

4



## STÍŠENIE BIELYCH SKÁL

Dnes priam kultové miesto, s mohutnými skalami, obrovskými koreňmi stromov a siedmimi ručne maľovanými totemami. Biele skaly. Kto nepozná cestu k nim, môže ich ľahko minúť. Prvá cesta vedie od Vojenskej cesty. Musíte sledovať odbočku z asfaltky vpravo k prvej studničke a kráčať až k odbočke k druhej studni. Po pravej strane objavíte vyšliapaný chodník mieriaci strmo dolu. Druhá možnosť je prejsť okolo pamiatky Villa Rustica po žltej značke až k rázcestiu. Vykročte po zelenej a asi po 10 minútach zbadáte po ľavej strane odbočku s výraznejším stúpaním. K tejto odbočke sa môžete dostať aj od Brižitskej okolo kaverien po lesnom chodníku.

5



## V TIENI PARKOV

Azda najznámejšie detské ihrisko a športový areál v Dúbravke. Park Pekníkova. Počas leta ponúka aj príjemné osvieženie. Má dve fontány s pitnou vodou i takzvané hmlovisko. Oplotené priestranstvo sa nachádza medzi Repaškého, Pekníkovej a ulicou Pod záhradami. Je tu nové multifunkčné a hokejbalové ihrisko, tenisové a basketbalové ihrisko a tiež plochy na petang, pingpongové stoly či workoutové prvky. S vodou je spätý aj Park Horanská studňa s detským ihriskom. Nechýba tu priestor pre oddych, posedenie, voľné piknikovanie, čítanie, a tiež originálny vodný hrací prvok, ktorý odkazuje na jedinečnosť a históriu miesta.



## STVOM BUNKROV

ovolníkov z OZ Bunkre hádam i zabudnuté.  
y, vojenské úkryty z prvej svetovej vojny.  
uským útokom, využívali ich aj počas dru-  
Spoznávať sa dajú v lese kúsok nad sídlis-  
mo možno napríklad od hasičskej zbrojnice  
o Brižitskej ulici na koniec cesty. Ďalej po-  
hodníkom, ktorý spája niekoľko kaverien.  
vedie hore vľavo chodníček k dúbavskej  
a tretiu kavernu možno nájsť, keď sa vráti-  
hodník. Po chvíľke kráčania sme v celi. Ich  
dži rokmi 1914 - 1915, prehliadku odkry-  
mo dohodnúť na číse 0917 888 987 alebo  
fo.

9



## LETO S NADHLADOM

Vyhliadková veža na Devinskej Kobyle stojí na hraniciach Dúbravky, Devína a Devinskej Novej Vsi, v lokalite bývalej raketovej základne protivzdušnej obrany mesta. Núka výhľad v takzvanej Štokerauskej vápenke, zvanej tiež skala pri Technickom skle, medzi Dúbravkou a Devínskou. Dostať sa sem dá nenáročnou turistickou lesom nad Villou Rustikou ponad záhradky a oblasťou Technického skla, prípadne prechádzkou od parkoviska a posledných bytoviek pri Technickom skle. V celi vás čaká výnimočné kamenné bralo, dnes vyhľadávaná lezecká lokalita. Málokto vie, že za vznik tohto unikátneho miesta, staršieho viac ako 14 miliónov rokov, vďačíme mladotretihornému moru.

10



## TICHOM LESNÝCH CHODNÍKOV

Ok počas prechádzok lesom preferujete pokoj, odporúčame iný cieľ než vyhliadkovú vežu. Oddýchnuť si v tieni stromov a mať aj zaujímavý cieľ sa dá napríklad pri prechádzke ku takzvanej Štokerauskej vápenke, zvanej tiež skala pri Technickom skle, medzi Dúbravkou a Devínskou. Dostať sa sem dá nenáročnou turistickou lesom nad Villou Rustikou ponad záhradky a oblasťou Technického skla, prípadne prechádzkou od parkoviska a posledných bytoviek pri Technickom skle. V celi vás čaká výnimočné kamenné bralo, dnes vyhľadávaná lezecká lokalita. Málokto vie, že za vznik tohto unikátneho miesta, staršieho viac ako 14 miliónov rokov, vďačíme mladotretihornému moru.

Spracovala: Lucia Marcinátová

Foto: 8x autorka, 1x Ľubo Navrátil, 1x Peter Považan



## MAGICKÉ BYLINY PO LETNOM SLNOVRATE

**S**ozbieraním liečivých bylín na Slovensku sa stretávame už v staroveku. Starí Slovania používali byliny na rôzne odvary a obklady. Naši predkovia verili, že byliny majú väčšiu moc, ak sú odtrhnuté v určité dni a sviatky, ktoré im dodávali magickú moc. Takými dňami bol deň Svätého Jura, letný slnovrat, deň na Jána alebo deň Jakuba a Anny, ktoré pripadajú na 25. a 26. júla. V tieto dni sa zvykli zbierať niektoré liečivé rastliny, používané najmä ako čerstvé. Alebo sa sušili a robili sa z nich čaje a tinktúry.

LUCIA PALŠOVÁ

# Vrba na bolesť, šalvia na zuby



Šalvia má viaceré zdravie prospešné účinky.

Foto: pixabay.com

Kto chcel predať dobytok, mal ho na Jakuba posypať mravčímí vajčkami, aby mal veľa kupcov. Na Ponitří vyberali cesnak, pretože vraj po „Jakube uteká do zeme“. Na západnom Slovensku na Jakuba a Annu chodili ženy okopávať kapustu. Po skončení práce sa krútili okolo nej a spevavým hlasom volali: „Dneska je Jakuba, zajtra bude Anna, krúťte sa krúťte, moje milé hlavy.“

Iný variant: Svätý Jakubku, stískaj kapustu na kupku, aj svätá Anička, aby bola z každého krička hlavička“. „Kapustička, dala ťa pozdraviť svätá Anna, aby si bola samá hlava.“

Zariekacia formulka mala na celom Slovensku iba malé odchýlky. Pri jej odriekaní ženy držali nad hlavou kapustný list, inde kôš, alebo náznakovo bili kapustu čepcom či šatkou. Podobné odriekania sa v iných oblastiach robili so zemiakmi: „Včera bolo Jakuba, dneska je Anna, aby krumpke narástli ako naše hlavy.“

### BYLINKY JÚNA A JÚLA

O počasí v Dúbravke a na Záhorí hovorili, že ak na Jakuba jasné slnko svieti, má tuhá zima byť. Na celom Slovensku sa

hovorilo: „Svätá Anna, chladná z rána.“

Jakubom sa končilo pravé leto a Annou začína babie leto prechádzajúce do jesene. A práve toto obdobie bolo charakteristické zberom určitých bylín, využívaných v ľudovom liečiteľstve. Pôvodne sa z bylín pripravovali všetky lieky. Slovo „droga“ je odvodené z anglosaského „dregen“, čo znamená sušiť. Byliny sa používali spoločne so zariekavaním, modlitbami, mágiou, krištálmi a kameňmi.

Mnoho liečivých rastlín sa na Slovensku zbieralo práve v júni a v júli. Ľudia verili, že v tieto mesiace majú najsilnejší účinok. Niektoré rastliny majú viacero liečivých účinkov a blahodarne pôsobia na podaktoré orgány nášho tela.

Určité rastliny sú zas vhodné len pre časti tela, napríklad nezábudka na pľúca, praslička lieči pankreas a zápal trávia-

ceho traktu, breza močovú sústavu, lipa svalstvo očí, repík žalúdočné a črevné problémy. V ľudovom bylinkárstve sa používali rôzne časti rastlín: koreň, hľuza, stonka, kvet a plod. Na západnom Slovensku ako aj v Dúbravke sa pripravovali z rastlín odvary (varili sa semená a kôra), ďalej tinktúry (časti rastlín sa lúhovali v alkohole). Mohli sa potom pridávať do vody, masť alebo kúpeľa. Niektoré byliny sú horké, a preto je ďaleko chutnejšie, ak sa pripravujú ako sirupy. Vtedy sa dáva do odvaru cukor a sirupy je dobré uchovávať v chlade.

### VRBA AKO ASPIRÍN

V starej Dúbravke bola obľúbeným liečivým prostriedkom vrba. Vrbová kôra je známa svojou schopnosťou tlmiť bo-

lešť. Kôra vrby obsahuje salicín, aktívnu zložku dnešného aspirínu. Odvar znižoval horúčku a pôsobil ako tonikum, liečil bolesti hlavy a reumatické bolesti. Ako kloktadlo poskytuje zas úľavu pri bolestiach hrdla a bolestiach ďasien. Pripravovali sa aj placky povarením rozdrvenej kôry vo vode a zmiešaním so smotanou. Tie sa prikladali na vredy. V mágií bola vrba stromom podsvetia, smrti, čarodejníka a mesiaca. Strom sa spájal s rituálmi iniciácie.

Ďalšou dôležitou rastlinou v ľudovom liečiteľstve bol ľubovník, známy aj pod menami trezalka, bylina svätójánska, zvonec svätójánsky. Zbierali sa listy a kvety, a to hlavne v mesiacoch jún a júl. Trezalka bola vyhľadávaná aj ako ochranná bylina a bylina proti kúzlam. Hádzala sa tiež do ohňa, keďže sa verilo, že ochráni dom pred búrkou a bleskom. V horských oblastiach sa trezalka dávala pod odkvap, alebo do okien domu, aby ochránila dom pred démonickými silami. Kvety trezalky liečili anémiu, reumu, nervové ochorenia i bolesti hlavy. Čaj je dobrý pred spaním, upokojuje, pôsobí proti spazmom. Olej z trezalky možno aplikovať na rany, kŕčové žily a popáleniny slnkom. Trezalka sa považovala tiež za jednu z rastlín, ktoré získavali magickú moc, pokiaľ sa zbierali pri letnom slnovrate. Pridávala sa do kadidiel a do vody a odpudzovala negativitu i nečisté sily.

V ľudovom liečiteľstve sa hojne využíval šťaveľ. Rastie voľne v prírode (lúky, úbočia, kraje ciest). Kvítne od júna do augusta. Nálev z koreňa sa odporúča ako prostriedok proti reumatizmu, pri ťažkostiach s trávením alebo na kožné pro-



Pohľad z ulice Jura Hronca na ulicu Švantnerova v roku 1981 a v roku 2021.



Foto: Jaroslav Lupták

Máte doma v krabici staré fotografie Dúbravky?

blémy. V mágií sa využíval ako prostriedok na posilnenie odvahy a sily. Tiež sa verilo, že nosí bohatstvo. Keď pokropíte odvarom miesto okolo domu, prinesie vám peniaze.

#### STARČEK REPÍK

V Dúbravke a na celom území Slovenska bola hojne rozšírená šalvia lekárka. Jej liečivé vlastnosti boli známe už v staroveku. Šalviový čaj sa pije po staroch a bol považovaný za liek na mnoho chorôb. V dobách morových epidémií sa užívala šalvia s octom, a ako prevencia sa používalo kloktadlo pripravené zo šalvie, rozmarínu a skorocelu. Verilo sa, že šalvia poskytne dlhovekosť alebo dokonca nesmrteľnosť predovšetkým, ak sa pila v máji. Nosenie šalvie malo tiež zabrániť uhranútiu. Nálev z listov šalvie pôsobí proti hnačkám, depresiam, anémii, migréne, na zníženie horúčky a proti kašľu či nachladnutiu. Nálev zo šalvie mal tiež blahodarný účinok na pleť a vlasy. Čerstvými listami sa môžu potierať zuby, aby zbeleli. V mágií a šamanizme sa šalvia používala ako prostriedok proti démonickým a negatívnym silám, a tiež na vyčistenie priestoru.

Ďalším, v ľudovom liečiteľstve známym kvietkom na Záhorí aj v Dúbravke, je sedmokráska. Známa je aj pod menami babička, cigánka, stokrása, husie kvietko, chudobka, iskierka. Ľudové poverby tvrdili, že priťahuje lásku. Obzvlášť kúzelné vlastnosti mali sedmokrásky tr-



Repík.

Foto: pixabay.com



Sedmokráska.

Foto: pixabay.com

hané na poludnie. Ak ich usušíte a nosíte pri sebe, dosiahnete úspech v každej práci a činnosti. Sedmokráska je našou najbežnejšou rastlinou a jej kvety sa môžu užívať čerstvé aj sušené. Nálev sa používal k očným kúpeľom a proti kožným ochoreniam. V mágií sa sedmokráska využívala ako rituálna bylina a privolávalo sa ňou slnko, aby bola úspešná úroda. Sedmokrásky symbolizovali nevinnosť a čistotu. Zo sedmokrások sa pletli vence a zdobili sa nimi aj dievčatá pri obrade prvej menštruácie.

Spomedzi liečivých rastlín, využívaných ešte aj dnes, nemožno nespomenúť repík. Známý je taktiež pod názvom starček, konopenec, útrobník. Zbierali sa listy, stonky aj kvety a to hlavne od júna. Repík lekársky je vhodné tonikum a bol využívaný na čistenie krvi. V ľudovom liečiteľstve sa často užíval pri tráviacich problémoch, problémoch zapálených mandlí, hrdla alebo žalúdka. Repikové obklady sa používali pri artritíde i reumatizme. V mágií sa používal ako prostriedok na duchovnú očistu, proti depresiam a na zahnatie démonických síl. Okiadzanie repikom pôsobilo na čistenie aury. Požíval sa aj pri rituálnych kúpeľoch k očiste tela.

Liečivých rastlín je neúrekom, my sme spomenuli tie najpoužívanejšie. V dúb-  
ravských lesoch rastie bohatá kvetena, pričom a mnohé kvietky možno použiť na liečenie seba alebo svojich blízkych. Stále tak môžeme využívať dobré rady našich predkov a načrieť do múdrostí nášho ľudového liečiteľstva.



EKOOKIENKO ODDELENIA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

## Zvieratá na sídlisku: Nekrmte nás odpadom

**D**obrá úmysel, láska k zvieratám, starostlivosť. Často odhodlanie a vôľa pomôcť vedie ku kŕmeniu zvierat na sídlisku. Výsledok a dôsledky však môžu byť iné, než by sme si predstavovali.

Dobrá úmysel, láska k zvieratám, starostlivosť. Často odhodlanie a vôľa pomôcť vedie ku kŕmeniu zvierat na sídlisku. Výsledok a dôsledky však môžu byť iné, než by sme si predstavovali.

Je rozdiel prikrmovať vtáky do kŕmidiel a vtáčích búdok počas zimy, než drobiť rožky či starý chlieb v parku alebo ho pri lavičkách hádzať holubom. Vedúca oddelenia životného prostredia miestneho úradu Mária Smiešková upozorňuje, že chlieb a pečivo sú veľmi nevhodnou potravou. „Môžu poškodiť tráviaci systém vtáctva. V našich zemepisných šírkach je navyše vhodné vtáctvo prikrmovať iba od decembra do marca.“

Omrinky či zvyšky jedla tak vtákom nielenže neprospievajú, ale lákajú aj túlavé mačky, čím prichádza často ku konfliktom medzi vtáctvom a mačkami. Odpady i zvyšky potravín navyše lákajú potkany. Odborníci tak neodporúčajú kŕmiť vtáky žiadnymi zvyš-

kami, upozorňujú, že soľ a korenie sú pre vtáctvo jedom. Plesne rovnako spôsobujú črevné problémy.

„Odporúčame preto počas chladnejších mesiacov uvedomelé kŕmenie formou kŕmitok zavesených na stromoch, sypaním slnečnice a v letnom období najmä poskytovaním vody pre vtáctvo,“ dodáva vedúca oddelenia. „Potravu si dokážu zabezpečiť svojpomocne.“

Kŕmenie zvyškami potravín či rozsýpanie omrvínok je spájané aj so znečisťovaním. Zakázané je preto všeobecne záväzným nariadením, ktoré hovorí o zákaze znečisťovania verejných priestranstiev: „Výkalmi chovaných zvierat, sypaním krmiva vtáctvu alebo prikrmova-

ním túlavých alebo voľne žijúcich zvierat.“ Porušovanie a kontrolovanie tohto nariadenia má na starosti mestská polícia, ktorá môže na mieste udeliť tiež pokutu.

(lum)



#### KŔMENIE VTÁCTVA

- ▶ **NIE** – kŕmenie chlebom, rožkami na zem či v parkoch. Zakazuje to aj nariadenie, hrozba pokuty.
- ▶ **ÁNO** – prikrmovanie do kŕmitok od decembra do marca, v lete voda do misiek



Pohľad na kultúrovú detskú preliezačku, takzvané Siete, v parku na Fedákovej v druhej polovici 70. rokov. Pohľad do parku zo strechy na Fedákovej 24 dnes.

Foto: archív DN, Peter Považan



PODEĽTE SA O TIETO JEDINEČNÉ OBRÁZKY  
S DÚBRAVČANMI A KONTAKTUJTE NÁS



tlacove@dubravka.sk



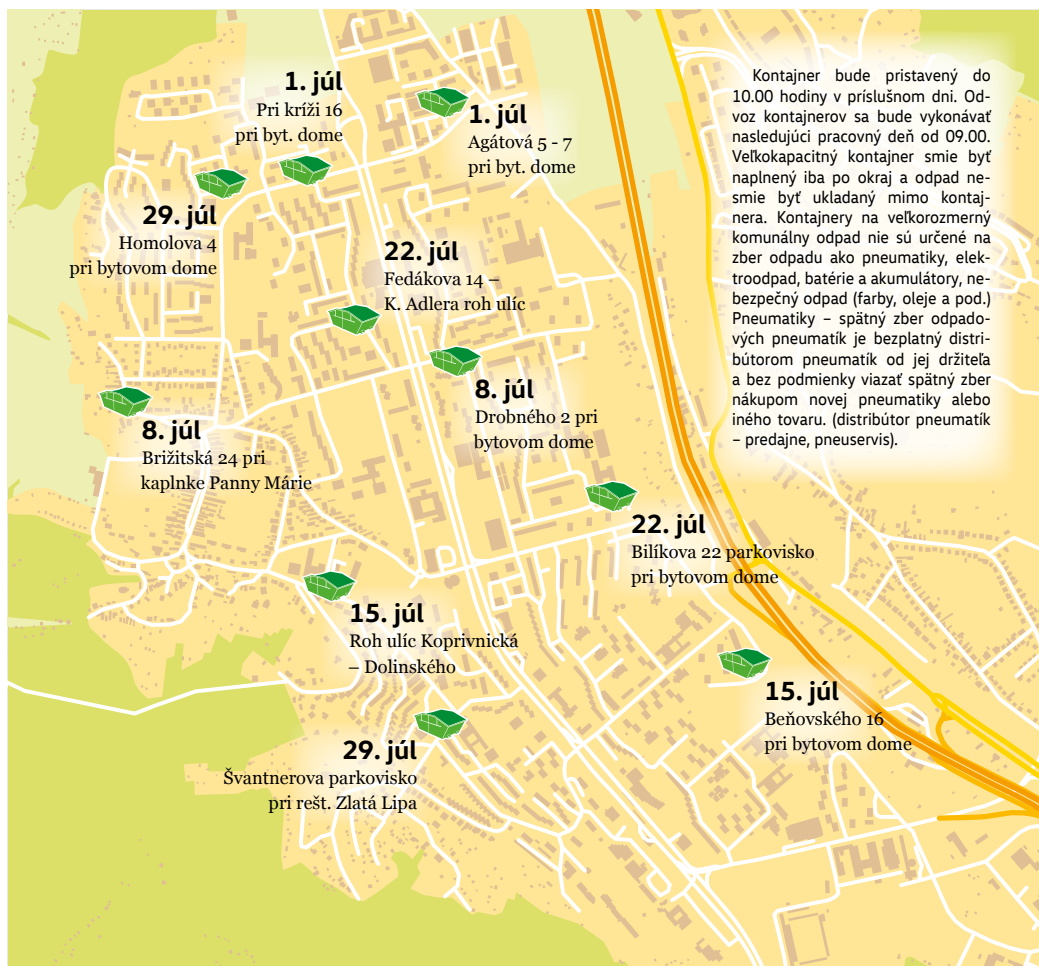
## SUDOKU

|   |   |   |   |   |   |   |   |   |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 2 | 6 |   |   |   | 8 |   | 7 | 3 |
|   |   |   |   |   |   | 9 |   |   |
|   |   |   |   | 6 | 3 | 2 |   |   |
|   | 8 |   |   |   | 6 | 4 | 3 | 7 |
|   | 3 |   |   |   |   |   | 1 |   |
| 7 | 1 | 2 | 8 |   |   |   | 9 |   |
|   |   | 1 | 3 | 8 |   |   |   |   |
|   |   | 5 |   |   |   |   |   |   |
| 6 | 2 |   | 9 |   |   |   | 5 | 1 |

|   |   |   |   |   |   |   |   |   |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
|   |   |   |   | 4 |   | 3 | 8 |   |
| 7 | 8 |   | 6 |   | 5 |   |   |   |
|   |   |   | 7 |   |   |   |   | 1 |
| 2 |   | 1 | 3 | 6 |   |   | 7 |   |
|   |   | 8 |   |   |   | 1 |   |   |
|   | 5 |   |   | 7 | 1 | 4 | 3 |   |
| 4 |   |   |   |   | 3 |   |   |   |
|   |   |   | 5 |   | 6 |   | 1 | 4 |
|   | 6 | 2 |   | 8 |   |   |   |   |



## VEĽKOKAPACITNÉ KONTAJNERY JÚL



Kontajner bude pristavený do 10.00 hodiny v príslušnom dni. Odvoz kontajnerov sa bude vykonávať nasledujúci pracovný deň od 09.00. Veľkokapacitný kontajner smie byť naplnený iba po okraj a odpad nesmie byť ukladaný mimo kontajnera. Kontajnery na veľkorozmerný komunálny odpad nie sú určené na zber odpadu ako pneumatiky, elektroodpad, batérie a akumulátory, nebezpečný odpad (farby, oleje a pod.). Pneumatiky – spätný zber odpadových pneumatík je bezplatný distribútorom pneumatík od jej držiteľa a bez podmienky viazať spätný zber nákupom novej pneumatiky alebo iného tovaru. (distribútor pneumatík – predajne, pneuservis).

## Obmedzenia na diaľnici

V pondelok 21. júna začala Národná diaľničná spoločnosť s opravou mosta na diaľnici D2 v Lamači. Ide o komplexnú opravu mosta na diaľnici medzi križovatkou Lamač a tunelom Sitina. V smere do mesta je doprava vedená v jednom jazdnom pruhu. Zmena organizácie dopravy by mala trvať do septembra 2021. Vodiči pri prejazde tak musia počítať s obmedzeniami a kolónami.

Národná diaľničná spoločnosť tento rok kompletne opraví pravý most nad železničnou traťou v smere z Malaciek do Bratislavy, v opačnom smere plánuje most opravovať budúce leto. Oprava by mala stáť 1,3 milióna eur.



## TIPY Z DÚBRAVSKEJ KNIŽNICE

### Pre tých, ktorým „letné čítanie“ nesedí

**Je** tu júl, horúčavy, voda a štipka brakovej literatúry na deke pri jazere. Ak vás táto predstava nenadehla a knihy na pár otvorení nie sú vašou šálkou ľadovej kávy, miestna knižnica má pre vás náročnejšie čítanie, ktoré poteší fajnšmekrov aj v lete.



**KLAMÁRSKY ŽIVOT DOSPELÝCH**  
Elena Ferrante

**O**blúbená Elena Ferrante, ktorej skutočné meno dodnes hádame, zožala nevídaný úspech hneď niekoľkokrát. Najznámejšia neapolská sága sa roky radila medzi najpredávanejšie knihy na svete. Jej tvorba sa tam nekončí a priniesla aj zaujímavý príbeh dospievania mladej Giovanny, ktorá sa konfrontuje so svetom starších, svetom plným dvojtvárnosti, falše, kríz hodnôt a spleťosti rodinných vzťahov.



**DEPEŠE**  
Michael Herr

**„N**ikto nikdy neopísal vietnamskú vojnu – ale vlastne aj vojnu všeobecne – tak, ako americký reportér Michael Herr“ písalo sa. Spoluautor hollywoodskeho filmu Francis Ford Coppola Apocalypse Now majstrovsky opísal všetko, čo za dva roky vo Vietname videl: chaos, bolesť, obrovský strach tlmený silnými drogami, rozsypanú ľudskú psychiku i nočné mory, z ktorých sa nedá zobudiť.



**MUŽ, KTORÝ SADIL STROMY**  
Jean Giono

**Ak** ste mali radi Malého princa, Muž, ktorý sadil stromy, sa vám bude páčiť tiež. Príbeh obyčajného francúzskeho pastiera, ktorý deň za dňom drobnou prácou zmenil krajinu, nezaberá viac než stovku strán, no dojem zanechá na veľmi dlho. Nádherná kniha hovoriaca o nádeji a zmysle života je doplnená ladiacimi ilustráciami od šikovného Ľuboslava Paľa.

Veronika Frtúsová

## MOMky končia

**M**obilné odberové miesta, takzvané MOMky, ktoré pôsobili na Agátovej, pri Rosničke a v KC Fontána na Ožvoldíkovej na konci júna skončili. Mobilné odberné miesta by sa mali podľa ministerstva zdravotníctva presunúť do nemocníc, polikliník a ďalších zdravotných zariadení.

**Kontakt:** Miestna knižnica Dúbravka  
Sekurisova 12 | 841 02 Bratislava  
kniznica@dubravka.sk | kultura@dubravka.sk

V prípade, že chcete knihy podarovať, napíšte email, my sa na tituly pozrieme, bohužiaľ, máme obmedzené skladovacie kapacity a nemôžeme poskytnúť domov všetkým knižkám. Ďakujeme.



| POMÔCKY:<br>KANSK,<br>VAIKARADÚ,<br>DOEL, PABO | KLOPKAJ                                | MENO<br>LENNONO-<br>VEJ ŽENY            | TAJNIČKA 1 | NEZHODA                                  | IDN                                         | VLÁDCA<br>EMIRÁTU | VZOREC<br>JODOVODÍKA                     | EXPECTED<br>TIME OF<br>DEPARTURE<br>(SKR.)       | TAJNIČKA 2 | SKÓR, PO<br>NEMECKY                | VLASTNILO               |
|------------------------------------------------|----------------------------------------|-----------------------------------------|------------|------------------------------------------|---------------------------------------------|-------------------|------------------------------------------|--------------------------------------------------|------------|------------------------------------|-------------------------|
| CYPRUS,<br>PO ČESKY                            |                                        |                                         |            |                                          | KEDYSI, PO<br>NEMECKY                       |                   |                                          |                                                  |            |                                    |                         |
| CUDZÍ ÚČET<br>(ODB.)                           |                                        |                                         |            |                                          | CHUDÝ KŮŇ<br>(SLANG.)<br>VOLNE<br>(HUDOBNE) |                   |                                          |                                                  |            |                                    |                         |
| OČAR                                           |                                        |                                         |            |                                          |                                             |                   | SÍDLO<br>V BELGICKU<br>SPOJKA            |                                                  |            |                                    |                         |
| STĽPIK NA<br>PODOPRETIE                        |                                        |                                         |            |                                          |                                             |                   |                                          | BRN. ROZHL.<br>ORCHESTER<br>EXPRES<br>MAIL SERV. |            |                                    |                         |
| POMÔCKY:<br>TOBBERNIT,<br>ODSSON,<br>PEKARI    | MESTO<br>V RUSKU                       | IÓN, PO<br>ČESKY<br>MALDIVSKÝ<br>OSTROV |            |                                          | PRIATEĽ<br>BARBIE<br>VYDUŤ                  |                   |                                          |                                                  |            | FOSFOREČ-<br>NAN MEDI<br>A URANYLU | ANIÓN, PO<br>ČESKY      |
| ŠTVORVAL-<br>COVÁ<br>VALCOVA-<br>CIA STOLICA   |                                        |                                         |            |                                          |                                             |                   | CIEĽ<br>DOM<br>KULTÚRY<br>(SK.)          |                                                  |            |                                    |                         |
| RAKÚSKY<br>AUTOMOBIL-<br>OVÝ KLUB              |                                        |                                         |            | ISLANDSKÝ<br>POLITIK<br>TEBE<br>PATRIACA |                                             |                   |                                          |                                                  |            |                                    |                         |
| NIETO                                          |                                        |                                         |            |                                          | UNIV. KO-<br>MENSKEHO<br>AMPÉR-<br>SEKUNDA  |                   |                                          | ZÁKLADNÁ<br>ČÍSLOVKA<br>JUHOAM.<br>KÓPYTNÍK      |            |                                    |                         |
| KOVANÍM<br>ZHOTO-<br>VOVAŤ                     |                                        |                                         |            |                                          |                                             |                   | SÍDLO<br>V UGANDE<br>HL. KNIHA<br>KABALY |                                                  |            |                                    |                         |
| OSTROV<br>V EGEJSKOM<br>MORI                   |                                        |                                         |            |                                          | SEDEM, PO<br>ANGLICKY<br>TALIANSKE<br>MESTO |                   |                                          |                                                  |            |                                    |                         |
| POMÔCKY:<br>KASOS,<br>BOKOR,<br>BOVA, NÚS      | VÍRENIE, PO<br>ČESKY<br>MYS<br>V OMÁNE |                                         |            |                                          | SLOVENSKÝ<br>ATLÉT<br>- OŠTEPÁR             |                   |                                          |                                                  |            |                                    | EDITED TO<br>ADD (SKR.) |
| NÁRODNÁ<br>KRIMINÁLNA<br>AGENTÚRA<br>(SKR.)    |                                        |                                         |            |                                          | OHYZDNE<br>KILOMETER                        |                   |                                          |                                                  |            |                                    |                         |
| KONČATINY                                      |                                        |                                         |            | KREMITÝ<br>PIESKOVEC                     |                                             |                   |                                          |                                                  |            |                                    |                         |
| JESTVUJÚ                                       |                                        |                                         | IDN        | ŽENSKÉ<br>MENO                           |                                             |                   |                                          |                                                  |            |                                    |                         |

**JALEC HLAVATÝ** - Jalec žije v húfoch, v mierne tečúcich vodách od dolnej časti pstruhového pásma až po..... (tajnička 1) pleskáčového pásma. Potrebuje členité dno a brehy. Je obľúbenou športovou rybou. Jalec je všežravec – loví suchozemský hmyz, mäkkýše, kôrovce, rybky, žaby a ďalšie..... (tajnička 2), nepohrdne ani ovocím (napríklad čerešne), úločkami rastlín či zelenými riasami.



### Páči sa vám táto krížovka?

Spolu s mnohými ďalšími ju nájdete v publikácii **Krížovky pre celú rodinu.** ktorú vydalo **Ottovo nakladateľstvi.**

CZEHLÁRIK STAVEBNINY

KUPÓN

NA DARČEK PRI NÁKUPE NAD  
30€

PREDAJŇA V OC DÚBRAWE NA  
1. POSCHODÍ

PO-PIA 7:00-16:00

SO 7:00-12:00

NE ZATVORENÉ

0950 449 748

p.czehlarik@gmail.com

SK Invest Group s.r.o.

Miletičova 7,  
821 08 Bratislava

Ponúka svoje služby pri:

- správe
- vymáhani:
- súdnom
- mimosúdnom
- predaji
- pohládavok

**Kontakt:**

0903462714

akpk@akpk.sk



NAINŠTALUJTE  
RODIČOM  
MOBILNÚ  
APLIKÁCIU!

- AKTUÁLNE SPRÁVY  
Z MESTSKEJ ČASTI
- LEN OFICIÁLNE INFORMÁCIE  
V SÚVISLOSTI S PANDEMIU
- DÚBRAVSKÉ NOVINY  
VO VAŠOM MOBILE
- ONLINE TELEVÍZIA

SOM Dúbravka



## MESTSKÁ ČASŤ BRATISLAVA - DÚBRAVKA

prijme do pracovného pomeru

### SAMOSTATNÝ ODBORNÝ REFERENT ODDELENIA STAVEBNÝ ÚRAD

**Náplň práce:** samostatná odborná práca a príprava rozhodnutí vo vymedzenej oblasti na úseku územného rozhodovania a stavebného poriadku a špeciálneho stavebného úradu pre cesty a komunikácie. **Požadované vzdelanie:** vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa, odbor stavebný. **Podmienkou je splnenie požadovaných predpokladov:** prax vo verejnej alebo štátnej správe na obdobnej pozícii je výhodou, znalosť a orientácia v príslušnej legislatíve, komunikačné a organizačné schopnosti, osvedčenie o splnení osobitného kvalifikačného predpokladu je výhodou. **Osobnostné predpoklady:** presnosť, spoľahlivosť, komunikatívnosť, osobnostné a morálne predpoklady, znalosť práce na PC **Miesto výkonu práce:** MČ Bratislava-Dúbravka

**Nástup:** ihneď alebo podľa dohody. **Pracovný pomer:** plný pracovný úväzok, doba neurčitá.

**Odmeňovanie:** podľa zákona č. 553/2003 Z. z., plat od 1100,00 brutto/mesačne.

**Žiadosti o prijatie do zamestnania spolu so životopisom môžete zasielať písomne na adresu:** Miestny úrad mestskej časti Bratislava - Dúbravka, Žatevná 2, 844 02 Bratislava alebo e-mailom na adresu: frtusova@dubravka.sk. Dovoľujeme si Vás informovať, že kontaktovať budeme len vybraných uchádzačov, ktorí budú spĺňať naše požiadavky a budú pozvaní na osobný pohovor.



## MESTSKÁ ČASŤ BRATISLAVA - DÚBRAVKA

prijme do pracovného pomeru

### UČITEĽKU DO MATERSKEJ ŠKOLY

**Požadované vzdelanie:** núplne stredné odborné vzdelanie alebo vysokoškolské vzdelanie ustanovené vyhláškou MŠVVaŠ SR č. 437/2009 Z.z., ktorou sa ustanovujú kvalifikačné predpoklady na výkon činnosti učiteľa materskej školy, uchádzač musí spĺňať podmienky na výkon pedagogickej činnosti aj podľa zákona č. 317/2009 Z.z. **Osobnostné predpoklady:** vzťah k deťom, presnosť, spoľahlivosť, komunikatívnosť, empatia, kreativita, tvorivosť **Miesto výkonu práce:** MČ Bratislava-Dúbravka

**Nástup:** 30.08.2021 **Pracovný pomer:** plný pracovný úväzok, doba neurčitá.

**Odmeňovanie:** podľa zákona č. 553/2003 Z. z., plat od 850,00 brutto/mesačne.

**Žiadosti o prijatie a štruktúrovaný životopis zasielajte písomne na adresu:** Miestny úrad mestskej časti Bratislava - Dúbravka, Žatevná 2, 844 02 Bratislava alebo e-mailom na adresu: visnovska@dubravka.sk. Dovoľujeme si Vás informovať, že kontaktovať budeme len vybraných uchádzačov, ktorí budú spĺňať naše požiadavky a budú pozvaní na osobný pohovor.



DOBRE VEDIEŤ: GRILOVAŤ? KDE ÁNO A KDE NIE?

# V parku na gril zabudnite

**G**rilovanie na balkóne, v predzáhradke, či v parku? Čo je povolené, čo zakázané a čo odborníci neodporúčajú? Odpovede a rady sme hľadali u dúbavských dobrovoľných hasičov.

Vôňa, dym, zápach a aj riziko. To všetko so sebou prináša grilovačka. Na balkóne či v domácnostiach ju preto hasiči neodporúčajú.

Zákon síce grilovanie v panelákoch neupravuje, občiansky zákonník však hovorí, že jeden sused nesmie obťažovať druhého, napríklad i dymom.

## UMIESTNENIE A ZODPOVEDNOSŤ

„Grilovanie na balkóne neodporúčam, už len preto, že manipulácia s grilom nemusí byť vždy zodpovedná. Povedzme, ak griluje človek podgurážený alkoholom,“ hovorí Matej Filípek, veliteľ dobrovoľného zboru obce. „Grilovanie na balkóne môže byť zakázané v niektorých prípadoch aj domovým poriadkom.“

Z pohľadu ochrany pred požiarmi patrí gril medzi palivové spotrebiče, čo rieši vyhláška. Takýto spotrebič je možné používať len podľa priložených inštrukcií a výlučne v prostredí, do ktorého podľa výrobcu patrí.

Gril treba umiestniť do dostatočnej vzdialenosti od stavieb a horľavých predmetov, poprípade palivový spotre-



Grilovať je možno na záhrade.

Ilustračné foto: Adobe Stock

bič má byť umiestnený tak, aby okolité materiály boli chránené proti účinkom sálavého tepla, či horúcich alebo horiacich častíc tuhého paliva.

„Podložka by mala presahovať 30 centimetrov do každej strany od prikladacieho otvoru a 80 centimetrov od otvoreného „ohniska“, z ktorého hrozí vypadnutie horiacich kusov paliva,“ vysvetľuje Filípek. „Podložky však nie sú nutné, ak je palivový spotrebič umiestnený na povrchu, a ten je úplne odolný

vplyvom vypadnutého horiaceho paliva, napríklad betón a podobne.“

Pri grilovaní zvyšuje riziko požiaru aj používanie rôznych urýchľovačov. V blízkosti sa môžu nachádzať tiež horľavé látky a najmä kvapaliny.

## GRIL NEROZLOŽÍTE

Zakladanie ohňa a grilovanie v parkoch je možné iba v priestoroch na to určených. Takéto plochy bývajú označe-

né tabuľkou. Vo všeobecnosti ale v parkoch platí zákaz kladenia ohňov, čo platí aj pre grily.

Gril nie je možné v parku ani rozkladať, ide totiž o nepovolené zabratie verejného priestranstva. Iná situácia nastáva na súkromných pozemkoch a v záhradkách.

„Ak ide o súkromný pozemok a obyvateľ dodrží všetky podmienky požiarnej bezpečnosti, môže grilovať napríklad aj pri domoch,“ dodáva odborník.

Úplný zákaz kladenia ohňov platí v prípade vyhlásenia zvýšeného nebezpečenstva vzniku požiaru, ktorý vyhlasuje príslušné okresné riaditeľstvo hasičského a záchranného zboru. (lum)

## GRILOVAČKA

- Zákon grilovanie v panelákoch neupravuje, občiansky zákonník ale hovorí, že jeden sused nesmie obťažovať druhého, napríklad aj dymom. Grilovanie na balkóne môže stopnúť aj VZN, takéto nariadenie majú napríklad v Prešove a Žiline.
- Zakladanie ohňa a grilovanie v parkoch je možné iba na miestach na to určených – takéto miesta bývajú označené.
- Rozloženie grilu v parku je nepovoleným zabratím verejného priestranstva.

## TIPY NA GRILOVANIE OD ŠÉFKUCHÁRA VOJTA ARTZA

# Grilovanie: Ostré aj letné

**A**kú omáčku pridať ku klobáskam? Do čoho naložiť ryby pred grilovaním? Po akých bylinkách siahnuť pri grilovaní? Chutné rady z kuchyne Vojta Artza.

## OSTRÉ OMÁČKY

Čili, zázvor, korenie, paprika a chren sú nielen ozajstné ohnivé pochúťky, ale pomáhajú rozprúdiť látkovú výmenu. Tá zas povzbudí spaľovanie tukov. Takže na klobáskach a podobne je najlepšie pochutnávať si s ostrou omáčkou!

## LETNÉ ŠALÁTY

Stačí ich len umyť, osušiť, natrhať, ochutiť ich panenským olivovým olejom a citrónovou šťavou.

## GENIÁLNE MARINÁDY

Pred grilovaním ryby a mäso nenaložte do oleja, ale do nízkotučného jogurtu ochuteného cesnakom a bylinkami. Extra tip pre hydinu: plátky kuraciny vždy získajú skvelú a zvláštnu chuť, keď sú marinované v zmesi zo sójovej omáčky, bieleho vína a čili.



## ZDRAVÉ RYBY

Treska, pstruh a zubáč plávajú na nízkotučnej vlně. Obzvlášť nízkokaloricky sa dá pripraviť ryba zabalená v alobale. Keď ju ešte naplníte alebo naložíte do byliniek, citróna a cesnaku, ušetríte ďalšie kalórie a mäso získa intenzívnu arómu. Vynikajúce sú aj morské ryby či dary mora.

## EXOTICKÉ STEAKY

Steaky napríklad z Južnej Ameriky (argentínske, brazílske, uruguajské...). Ochutíte až pri podávaní, a to jednoducho – čerstvo mletou morskou soľou a korením. Takisto postupujte pri čerstvých rybách.

## BYLINKY

Rozmarín, tymian, bazalka, šalvia, kôpor i mäta sú skvelým riešením, ako dať zbyhom stereotypu vo vašom grilovaní. Stačí ich pridať do marinád, prípadne zálievok. Napríklad, nasekanú mäta pridajte do zálievky na šalát spolu s panenským olivovým olejom, limetovou šťavou a štipkou cukru.



DÚBRAVKA VARÍ S VOJTOM ARTZOM

# Grilujeme: mäso, syr, zelenina

**S**ezóna grilovania je tu. Šéfkuchár, prezident Slovenského zväzu kuchárov a cukrárov, Dúbravčan VOJTO ARTZ nám poradil pár lahôdok, vhodných práve na gril. Vojto Artz má za sebou mnoho televíznych šou a na konte tiež osem vlastných kuchárskych kníh. Na stránkach Dúbravských novín postupne predstavuje niektoré zo svojich receptov.



## Bruschetta s grilovaným steakom a syrom

POČET PORCIÍ: 5

OBTIAŽNOSŤ: \*\*

ČAS PRÍPRAVY: 40 MINÚT

### ČO POTREBUJEME:

5 ks steak (napríklad Rib-Eye)  
200-300g alebo vysoká roštenka v celku  
50 ml olivový olej extra virgine  
šťava z 1/2 citróna  
2 vetvičky čerstvého rozmarínu  
10g cesnaku  
15g soľ morská Fleur de sel alebo Maldon  
100g červenej cibule  
500g mix čerstvých húb (šampiňóny biele alebo hnedé, hliva, Shimeji...)  
15g cesnaku  
soľ a korenie podľa chuti  
50ml balzamikového octu (podľa chuti)  
150g údeného oštiepku alebo údeného obľúbeného syra  
50g masla  
10ks krajcov domáceho chleba alebo bruschetta  
150g mix čerstvé listy (petržlenovú vňať, rukola alebo mizu green)

1. Mäso nakrájame na hrubšie steaky cca 200-300g, necháme na tanieri pár minút „vydýchať“ a zahriat pred úpravou na izbovú teplotu.
2. Zmiešame olivový olej, citrónovú šťavu, nasekaný rozmarín, cesnak a okoreníme.
3. Huby nakrájame na hrubšie rezance alebo plátky, cibuľu zas na tenké plátky. Na troške oleja restujeme cibuľu a huby (každé samostatne) až začnú karamelizovať.
4. Následne ich zmiešame a ochutíme podroveným cesnakom, balzamikovým octom, soľou a korením. Odstavíme.
5. Steaky opekáme na rozpálenej panvici s hrubším dnom alebo na rozpálenom grile z oboch strán na požadovaný stupeň prepečenia (medium).
6. Následne ich ochutíme pripravenou zmesou (olivový olej, citrónovú šťavu, rozmarín, cesnak), osolíme, okoreníme a pred krájaním necháme zakryté odpočívať aspoň 10 minút.
7. Syr nakrájame na plátky a sprudka ogrilujeme.
8. Domáci chlieb potrieme maslom alebo pokvapkáme olivovým olejom a opečieme na grile z oboch strán.
9. Mikrobylinky, šalát i listy natrháme a ochutíme olivovým olejom a citrónovou šťavou.
10. Navrch opečeného chleba dáme grilovaný syr, na plátky nakrájaný grilovaný steak, restované šampiňóny s balzamikom a restovanou cibuľou a nakoniec mikrošalát z bylín a čerstvých listov či šalátov podľa chuti (vňať, špenát, rukola). Ihneď podávame.



## Grilovaný pstruh lososovitý a portobello huby, kuskus na stredomorský spôsob

POČET PORCIÍ: 5

OBTIAŽNOSŤ: \*\*

ČAS PRÍPRAVY: 55 MINÚT

### ČO POTREBUJEME:

5 ks pstruh lososovitý  
soľ morská  
čerstvo namleté čierne korenie  
60 ml olivový olej extra virgine (podľa potreby)  
60 ml citrónová šťava  
30g hnedého cukru alebo podľa chuti  
5 ks portobello šampiňónov na gril  
50 g masla  
250g kuskus  
500g vývar zeleninový (domácia výroba)  
80g červená cibuľa  
150g cherry paradajky  
100g uhorka šalátová  
125g farebné papriky (červená, žltá)  
60g olivy mix  
15g mäta + petržlenová vňať  
1 citrón, bylinky (tymian, vňať...) na naplnenie ryby počas grilovania  
150g mango, papája (nemusi byť)

1. Kuskus zalejeme horúcim vývarom a zakryjeme. Necháme 10-15 minút napučať.
2. V miske vymiešame citrónovú šťavu s trstinovým cukrom a pomaličky prilievame olivový olej. Vytvoríme dressing – konzistencia emulzie.
3. Zeleninu (cibuľu, papriku, paradajky, uhorky, olivy...) očistíme a nakrájame na malé kúsky.
4. Zeleninu dáme do misy a premiešame s citrónovým dressingom. Pridáme soľ a korenie.
5. Petržlenovú vňať a mäta nakrájame nadrobno.
6. Huby očistíme papierovou utierkou a celé ich, naplnené kúskom masla, ugrilujeme alebo upečieme v rúre.
7. Ryby zbavíme šupín. Očistíme a cez chrbát vykostíme (na chrbte pozdĺžne rozrežeme, vyberieme (vystrihneme) chrbtovú kosť).
8. Osolíme, okoreníme, potrieme olejom (môžeme naplniť bylinkami, citrónom, maslom) a dáme upiecť alebo grilovať.
9. Kuskus „premiešame“ vidličkou, vmiešame dressingom ochutenú zeleninu a nasekané bylinky (vňať a mäta).
10. Kuskusom naplníme ugrilované huby a prípadne i chrbát ryby. Doplňme bylinkami.



AKO ZABAVIŤ DETI POČAS LETA? PRIHLÁSTE ICH NA KURZ KORČUĽOVANIA!

# Posilňuje svaly a aj baví

Všetkých rodičov, ktorí majú doma malých korčuliarov, by som rada pozvala na naše hodiny. Počas nich sa deti hrovou formou naučia nielen techniku korčuľovania, ale nájdu si i nových kamarátov a urobí veľa pre svoje zdravie,“ tvrdí Andrea Jadroňová, ktorá v Dúbravke pravidelne organizuje kurzy korčuľovania.

## DANKA ŠOPOROVÁ

Všetkých rodičov, ktorí majú doma malých korčuliarov, by som rada pozvala na naše hodiny. Počas nich sa deti hrovou formou naučia nielen techniku korčuľovania, ale nájdu si i nových kamarátov a urobí veľa pre svoje zdravie,“ tvrdí Andrea Jadroňová, ktorá v Dúbravke pravidelne organizuje kurzy korčuľovania.

Ak zvyknete tráviť čas v parku na Pekníkovej ulici, lekcie korčuľovania, organizované OZ Piruetka, ste si tu určite všimli. Konajú sa každú nedeľu a v stredu podvečer. No ako bude rozvrh vyzeráť počas letných prázdnin?

Sympatická mamička a športovkyňa prezrádza: „Cez prázdniny máme, žiaľ, i my obmedzenejšiu ponuku, keďže rodiny sú odcestované. Naďalej však budeme organizovať skupinové kurzy, ako aj jednorazové či individuálne hodiny. Aktuálnu ponuku kurzov nájdete na našej Facebookovej stránke, prípadne ma možno kedykoľvek kontaktovať na mailovej adrese [info@piruetka.sk](mailto:info@piruetka.sk) a rada zodpoviem všetky otázky.“



Andrea na hodinách malých korčuliarov.

Foto: Piruetka

Jednou z tých najčastejších býva podľa jej slov dotaz o odporúčanom veku dieťaťa či počte korčuliarov na jednom kurze. „Maximálny počet detí na jednej skupinovej hodine je osem. U nás berieme deti do skupinovej hodiny od 4 rokov. Od 3,5 roka môžu rodičia prihlásiť detičky na individuálne hodiny s trénerom.“

No ako nás Andrea upozornila, ideálny vek na začatie inline korčuľovania neexistuje. Veď každé dieťa je odlišne vyvinuté motoricky, no má tiež inú stavbu tela, svalstvo a v neposlednom rade i psychickú rovnováhu. „Ja odporúčam prihlásiť dieťa do skupiny od veku 4-5 rokov, pretože v tomto veku už dokáže spolupracovať, rozumie povelom trénera a vie sa koncentrovať. Ak ma pamäť neklame, najmladšieho účastníka sme

mali 3,5 ročného chlapčeka a najstaršieho v skupine detí desaťročného.“

To je základ, ktorý každé dieťa potrebuje na tréningy s Piruetkou. Predchádzajúce zručnosti pritom nie sú vôbec nutné. „Do kurzov berieme aj detičky, ktoré nikdy nestáli na kolieskových korčuľoch. No práve im odporúčame pred samotným začiatkom kurzu absolvovať aspoň jednu individuálnu hodinu, nech aj rodičia zistia, či dieťa spolupracuje, teší sa a nemá z korčuľovania stres,“ radí manažérka spomínaného občianskeho združenia. Následne, na základe odporúčania trénera, je dieťa zaradené do konkrétneho kurzu, prípadne sa s rodičmi dohodne ďalší postup. „V Piruetke máme deti rozdelené do rôznych výkonnostných skupín. Ak dieťa zvládne kurz pre za-

čiatovníkov, tréner automaticky odporučí rodičom, aby prešlo a pokračovalo v skupine o level vyššie,“ dodáva Andrea.

Samozrejme, počasie nik z nás nedokáže ovplyvniť, preto je na mieste otázka, čo v prípade búrky, silného vetra či iných poveternostných prekážok. „Vtedy hodinu automaticky presúvame na iný deň, a to po dohode rodičov s trénermi.“

Počasiu zvykne ovplyvniť aj jesennú ponuku kurzov, ktorej kontúry sa začínajú črtiť už v tomto období. „Čo sa týka jesenných kurzov, tie u nás začínajú spravidla hneď začiatkom septembra a končia v priemere v polke novembra, ak to pochopiteľne počasie i pandemická situácia dovoľia. Keďže kurzy prebiehajú vonku, sme nútení prispôbiť sa aktuálnemu počasiu,“ tvrdí Andrea Jadroňová.

Ak ešte stále váhate, či (ne)dať dieťa na kurz korčuľovania, možno vás presvedčí množstvo zdravotných prínosov daného športu pre dieťa. Jednou z primárnych výhod je totiž jeho kĺzavý, diagonálny pohyb, ktorý šetrí kĺby a kosti. Okrem toho posilňuje sedací sval, stehná, chrbtové i brušné svaly. „Pri korčuľovaní deti zapájajú všetky svaly, nadobúdajú lepšiu rovnováhu a obratnosť, ktorú potom vedú efektívne zúčastniť pri iných, aj náročnejších, fyzických aktivitách,“ uzatvára na záver Andrea.

## OBČIANSKE ZDRUŽENIE PIRUETKA

- manažér: Andrea Jadroňová  
0902 443 898
- Facebook s potrebnými informáciami: [#piruetka](https://www.facebook.com/piruetka)



## Podpíš sa na plot

Chceš, aby mal plot v Parku Pekníkova tvoj rukopis? Mestská časť Bratislava-Dúbravka hľadá dobrovoľníkov, ktorí by pomohli dokončiť výzvu zrevitalizovať 680 metrov dlhý plot, ktorý lemuje park.

S prácou začali dobrovoľníci v rámci podujatia firemného dobrovoľníctva Naše mesto a teraz hľadáme niekoho na pomoc a pokračovanie.

Pridajte sa a skrášľujte s nami Dúbravku. Dobrovoľníci hlásia sa, prosím na mail [zivotne.prostredie@dubravka.sk](mailto:zivotne.prostredie@dubravka.sk)

Ďakujeme

Kultúrne leto 2021

TURISTOM VO VLASTNOM MESTE

# SPOMIENKA NA DEŽA

18. SEPTEMBER | 14.00  
PARK NA FEDÁKOVEJ V DÚBRAVKE

2021

HUDBA  
LITERATÚRA  
UMENIE

## IMATRIKULÁCIA BOLA, HOČI NA INOM MIESTE A V INOM ČASE

# Byť s každým kamarát

**O**ficiálne potvrdené! Prváci sú už žiaci, školáci a do škôlok sa nevrátia. Čo sa za prvý polrok naučili? Ukázala imatrikulácia na Základnej škole Pri kríži.

TEXT A FOTO

LUCIA MARCINÁTOVÁ

Spomíname na minulé ročníky, na spoločné podujatie v telocvični, na slávnostnú imatrikuláciu bez rúšok, obmedzení a v bežnom termíne.

Tento rok je však iný. Po tom, než sa prváci pred Vianocami učili písať, čítať a počítať, po Vianociach sa zas museli naučiť, aké je to „hlásiť“ sa ikonou „ručička“ cez počítač či tablet, jednoducho vzdelávať sa online. Nakoniec to však zvládli a po znovuotvorení škôl a uvoľnení opatrení pripravili pod vedením triednych učiteliek program na svoju tohtoročnú imatrikuláciu.

Oranžové, žlté, červené tričká. Každá prvácka trieda v jednej farbe. Žiaci postupne napochodovali do átria Základnej školy Pri kríži a predviedli nielen to, čo si nacvičili, ale aj základy



Prvákov pasovali riaditeľka školy Iveta Mikšíková a starosta Martin Zaťovič.

abecedy, počítania, angličtiny i telesnej výchovy...

Riaditeľka školy Iveta Mikšíková im poďakovala symbolickým pasovaním na riadnych prvákov a starosta Martin Zaťovič zas rozdáním imatrikulačného pamätného listu. Ďakoval nielen deťom, že prvácke učivo a povinnosti zvládli i v tomto nefahkom školskom

roku na výbornú, ale aj ich rodičom, pani učiteľkám, učiteľom a riaditeľkám dúbavských škôl.

Prváci svoju slávnosť zavŕšili sľubom. V ňom zdôraznili, že budú dávať na hodinách pozor, že písienka napíšu správne, ale hovorili taktiež o tom, že zjedlia desiatu a najmä, že každý spolužiak bude ich kamarátom.

## MALOKARPATSKÁ VÍNNA CESTA STOJÍ NA BRIŽITSKEJ

# Vínna cesta ide Dúbravkou

**N**ebola len o víne, hoci je jej podstatou. Bola o rozhovore, spoznávaní, stretnutiach. Malokarpatská vínná cesta má už zastávku aj v Dúbravke. „Ochutnať“ sa dala po prvýkrát na Brižitskej ulici vo vinárstve Uher Pereg.

TEXT A FOTO

LUCIA MARCINÁTOVÁ

Víta nás slovom a rozprávaním o víne. Dúbravčan, enológ Igor Uher priblížil počas zastavenia Malokarpatskej vínnej cesty históriu, dejiny a príbeh bratislavských vinohradov a vinárov, ale aj svoju výrobu, tradíciu vín hrozňových či ríbežľových. Vínu sa venuje už niekoľko desaťročí. Teraz sa mu podarilo urobiť zastávku Malokarpatskej vínnej cesty v Dúbravke.

„Degustácia by sa mala začať suchšími bielymi réвовými vínami, pokračovať ružovými, červenými až nakoniec prejsť k ovocným,“ komentoval odborník. Ochutnávka vo Vinárstve Uher Pereg tak končila ríbežľovými vínami a osobitým aróniovým vínom.

Igor Uher pochádza zo susednej Karlovej Vsi. Spomína na veľké ovocné sady, najmä ríbežle. Hovorí o nich s láskou a zánietením. Ríbežľové víno nazýva kráľom ovocných vín.

Igor Uher študoval na vinárs-



Na vínnej ceste na Brižitskej sa zastavil aj starosta Martin Zaťovič s viceprimátorkou Zdenkou Zaťovičovou.

Foto: Lucia Marcinátová

kej škole v Modre, bol zamestnancom vinárskych závodov v Rači a do Dúbravky sa priženil. V rozhovore sa vracia späť do histórie, keď Dúbravka dokázala nazbierať 20 ton hrozna a odovzdať ho do vinárskych závodov.

Vinohradnícky odkaz má dnes v Dúbravke pripomenúť aj zastávka

vínnej cesty. Po prvý raz sa predstavila pri príležitosti Urbana, patróna vinárov a vinohradníkov, v rámci takzvaných Otvorených pivníc. Druhý raz by sa mohlo zastavenie vínnej cesty v Dúbravke zopakovať na jeseň. Vinotéka na Brižitskej 27 je však prístupná počas celého roka.

## Maliny spievali, šašo zabával

**K**de sa stretli maliny s džekom či šašo s atlétmi? Možno v predstavách, možno vo fantázii, určite však na pestrom Dni detí v Dúbravke. Prežiť sa dal 1. júna pred Domom kultúry Dúbravka.

Čistá radosť. Tak by sme mohli opísať vysmiaté tváre detí, ktoré Šašo Jaro zabával spolu so svojimi kamarátmi. Klaunovi v pestrých nohavičiach v červenom saku a v červenom klobúku patrilo pódium pred Domom kultúry Dúbravka a deťom celé popoludnie na ich veľký deň - MDD, čiže 1. júna.

Okrem bláznivého šaša si deti zaspievali s Lenkou Debnárovou, ktorá popoludnie i moderovala, či so skupinou Maliny Jam. Nechýbali rôzne súťaže a odmeny.

O pohyb sa postaral Atletický klub Hraj na tie nohy. Pre deti bola pripravená špeciálna dráha agility rebríkom a rôznymi skokmi. Program podporila Veolia Energia Slovensko, a.s.

Priestor pred kultúrnym domom doplnili Lokálne trhy, ktoré Dúbravčanov svojou ponukou bylín, kvetov, zeleniny, mäsa a domácich produktov tešia každý utorok.



Šašo Jaro.

Foto: Lubo Navrátil

## Kúsok Benátok na Nejedlého

**T**eplomer ukazoval dobre nad tridsať. Ulice vyludnené, kúpaliská zaplnené. Práve taká bola júnová sobota, kedy naplánovala predajňa HAND coffee & bakery ochutnávku kávy, ktorú vo svojej prevádzke ponúka.

Veľká bytovka na Nejedlého 20, kde predajňa funguje, vytvorila na sobotné poobedie príjemný tieň, a práve to pomohlo, aby sa ochutnávka kávy Caffé del Doge vydarila.

Počas nej sa nedala okúsiť nielen káva Caffé del Doge - zmes zložená z dvoch odrôd (80% arabica, 20 % robusta) z Benátok, ale aj sladké talianske pečivo. Káva Caffé del Doge pochádza totiž z Benátok. Deti sa mohli zabaviť aj kriedami či balónikmi, dospeli aj debatou o pôvode a príprave kávy. Taliansku atmosféru tak okrem teploty vzduchu pripomínala na Nejedlého aj vôňa či pohodová kávičková atmosféra.

(lum)



## JÚL 2021

- 3.7. 10:00** **DAJ TO DO KOŠA**  
Súťaž o najlepšieho strelca na basketbalový kôš  
Športový areál Britskej školy za LIDLom
- 14.7. 17:00** **POPOLUDNIE S ĽUDOVKAMI**  
**Dúbravanka a Veselá muzika** / Amfiteáter\*
- 16.7. 21:30** **PREMIETANIE: AMNESTIA**  
Letné kino / pred DKD
- 17.7. 10:00** **DÚBRAVSKÁ ATLETICKÁ MINILIGA**  
(info na [www.hntn.sk](http://www.hntn.sk), alebo na facebooku HRAJ NA TIE NOHY)  
Športový areál Britskej školy za LIDLom
- 21.7. 16:00** **DÚBRAVKA HĽADÁ TALENT 1**  
Prehliadka súťažiacich / Amfiteáter\*
- 23.7. 21:30** **PREMIETANIE: KÝM SI PO NÁS PRÍDE**  
Letné kino / pred DKD
- 24.7. 15:00** **ŠPRINT DÚBRAVSKÝM CHODNÍKOM**  
(info na [www.hntn.sk](http://www.hntn.sk), alebo na facebooku HRAJ NA TIE NOHY)  
Pešia zóna za Brestovkou / Tesco Expres
- 28.7. 16:00** **ŠAŠOVINY A INÉ PSIE KUSY**  
Historický šaško Fjodor a tancujúce psy / Amfiteáter\*
- 30.7. 21:30** **PREMIETANIE: PODIVUHODNÝ PRÍPAD BENJAMINA BUTTONA**  
Letné kino / pred DKD

## AUGUST 2021

- 4.8. 16:00** **DÚBRAVKA HĽADÁ TALENT 2**  
Prehliadka súťažiacich / Amfiteáter\*
- 6.8. 21:30** **PREMIETANIE: ČIARA**  
Letné kino / pred DKD
- 13.8. 21:30** **PREMIETANIE: S LÁSKOU VINCENT**  
Letné kino / pred DKD
- 17.8. 10:00** **TURNAJ SENIOROV V PETANQUE**  
Každoročný turnaj seniorov / Park Pekníkova
- 18.8. 17:00** **POPOLUDNIE S KAPELAMI**  
**Oukey a Gopher River Boys**  
Amfiteáter\*
- 20.8. 21:30** **PREMIETANIE: STRATENÉ DIEVČA (Gone girl)**  
Letné kino / pred DKD
- 21.8. 10:00** **DÚBRAVSKÁ ATLETICKÁ MINILIGA**  
(info na [www.hntn.sk](http://www.hntn.sk), alebo na facebooku HRAJ NA TIE NOHY)  
Športový areál Britskej školy za LIDLom
- 25.8. 16:00** **LETNÉ KÚZLOVANIE**  
Kúzelník a klaun Adyno / Amfiteáter\*
- 27.8. 21:30** **PREMIETANIE: ZÁPISNÍK JEDNEJ LÁSKY**  
Letné kino / pred DKD
- \*Dúbravský amfiteáter, Valachova ulica pri Dune*

REALIZOVANÉ S FINANČNOU PODPOROU  
MINISTERSTVA DOPRAVY A VÝSTAVBY  
SLOVENSKEJ REPUBLIKY



[www.dkdubravka.sk](http://www.dkdubravka.sk)  
Dom Kultúry Dúbravka

# prelúde

*concept store*

lokálna a zahraničná móda-kaviareň-oprava odevov



lokálna a zahraničná móda-kaviareň-oprava odevov

M.Sch.Trnavského 14, Ba

[prelude.sk](http://prelude.sk)

[@prelude\\_concept\\_store](https://www.instagram.com/prelude_concept_store)

[#preludeconceptstore](https://www.instagram.com/preludeconceptstore)



## LUKOSTRELKYNI DENISE BARÁNKOVEJ MÔŽETE DRŽAŤ PALCE V TOKIU

**Za** päť dní stihla získať bronz na majstrovstvách Európy, vybojovať si olympijskú miestenku a zmaturovať. „Na Tokio som si dala osobný cieľ, nechám si ho však zatiaľ radšej pre seba. Ak nedbáte, až dodatočne prezradím, či sa mi ho podarilo splniť,“ navrhla Denisa Baránková.

MIKI KOČAN ML.

Členka Lukostreleckého klubu Bratislava sa pripravuje v špecializovanom športovisku so šiestimi terčovnicami a posilňovacím zázemím 8nástka na Drobného. Pamätá si však aj tréningy v areáli ZUŠ Eugena Suchoňa na Batkovej a na priestranstve v blízkosti štadióna ŠKP v lokalite Krčace. Počas OH jej môžete držať palce počnúc 23. júlom, vtedy sa na lukostrelnici Jumenosima uskutoční 72-šípová kvalifikácia. Vyradňovacia fázy súťaže jednotlivých sa začne 27. júla.

Zverenkyňa Vladimíra Hurbana staršieho i mladšieho a kondičného kouča Viliama Németha Baránková v tureckej Antalyi na druhom z troch olympijských kvalifikačných podujatí skončila po štvrtfinálovej prehre 2:6 s Francúzskou Lisou Barbelinovou na siedmom mieste. Na poslednú postupovú štvrtú priečku v redukovanom poradí ju posunuli škrtky troch súperiek vyplývajúce z limitu jednej účastičky za každú krajinu.

„Cestovala som do Antalyie s pred-savzatím kvalifikovať sa na OH. Ani som si nepripúšťala, že by to nevyšlo,“ priznala 19-ročná lukostrelkyňa po súťaži, do ktorej sa zapojilo 77 adeptiek z 29 štátov. Slovensko bude mať zastúpenie pod piatimi kruhmi druhý raz v ére samostatnosti. V Riu de Janeiro 2016 sa predstavili Boris Baláž a Alexandra Longová, ktorú teraz Baránková v osemfinále turnaja o olympijské miestenky vyradila jasne 6:0.

### PREMIÉROVÝ KOV PRE SLOVENSKO

Takisto Barbelinovej podľahla Baránková tesnejšie 5:6 po rozstrele v semifinále disciplíny olympijský luk v rámci súbežného kontinentálneho šampionátu v rovnakom dejisku. V súboji o konečnú tretiu pozíciu potom zdolala Dánku Kirstine Andersenovú 6:2. Pre Slovensko vybojovala premiérový kov z ME a šéf lukostreleckého zväzu Vladimír Bužek po prehratej motivačnej stávke prišiel o vlasy. Predtým bol najlepším výsledkom piaty post spomenutej Longovej v Jerevane 2014.

V súvislosti s vrcholným podujatím v japonskej metropole Baránková mrzí, že protiepidemiologické opatrenia značne okrešú povestnú atmosféru aj zážitky. „Akurát študujem pokyny,

# Drobná z Drobného oskalpovala šéfa



Denisa Baránková s trénerom Vladimírom Hurbanom starším v tureckej Antalyi.

Foto: archív Denisy Baránkovej

ktoré sme dostali. Žiaľ, čaká nás karanténa, namiesto socializácie v olympijskej dedine budeme fungovať v bublinách, nemôžeme chodiť sledovať iné športy a do 48 hodín od ukončenia vlastnej súťaže musíme odcestovať.“

Pandémia však predsa len mala aj pozitíva. „Keby sa Tokio konalo v pôvodnom termíne pred rokom, ani by som o ňom nesnívala. V tom čase som sa ešte zameriavala na mládežnícke podujatia, čo bolo pre moje napredovanie výhodnejšie i logickejšie,“ pripomenula Denisa, ktorá pri napaľovaní tetivy bojuje s odporom na úrovni 20 kíľ, pričom na tréningu takto horizontálne „navzpiera“ prostredníctvom 150 šípov tri tony. „Je to o to

náročnejšie, že som drobná, meriam len 160 cm. Potrebujem teda kratší luk aj šípy a musím vyvinúť väčšiu silu.“

### OD ZAČIATKU KARIÉRY JE V LKB

Na tréningy do Dúbravky cestuje Denisa z druhého konca mesta. Od narodenia totiž žije na Amurskej v starej časti Podunajských Biskupíc. „Odkedy mám vodičský preukaz, som nezávislá od odvozov či hromadnej dopravy. Len keby neboli tie dopravné zápchy...“ Lukostreľba jej učarovala už v ranom detstve zásluhou otca, ktorý sa tomuto odvetviu venoval. „Ako sedemročnú ma zobral na svoje preteky a mne sa to okamžite veľmi,

veľmi, veľmi zapáčilo.“ V LKB pôsobí už od začiatku kariéry. Čerstvá absolventka Strednej zdravotníckej školy na Záhradníckej momentálne váha medzi štúdiom psychológie alebo odboru priamo nadväzujúceho na práve ukončené vzdelanie.

Olympijskú métu Baránková neprezradila, ale v krátkodobom horizonte deklarovala ambíciu uspieť 9. – 15. augusta na mládežníckych MS vo Vroclave a 4. – 5. septembra na majstrovstvách Slovenska dospelých v Banskej Bystrici. „Dlhodobejšie túžim po konštantnej výkonnosti, pri ktorej by aj slabšie dni prinášali solídne výsledky. Chcem naďalej získavať pódiové umiestnenia a prepracovať sa do Top 8 svetového renkingu.“

Disciplína olympijský luk je na vzdialenosť 70 metrov a 10-bodový terč má priemer 122 centimetrov. Vytúžená desiatka – pre zaujímavosť žltá, nie čierna – má teda priemer 12,2 cm. Vyradňovacie duely sa strieľajú na sety po tri šípy (rozhoduje súčet bodov, maximom je 30). Za úspech v sete sa pridávajú 2 body a pri remíze po 1 bode. Víťazom zápasu sa stáva ten, kto ako prvý nazbiera 6 bodov – najkratšia možná cesta k úspechu teda vedie cez tri sety. Za prípadného stavu 5:5 prichádza na rad rozstrel na jediný šíp. V interiéri sa strieľa na 18 m (preto lukostrelnica 8nástka v Dúbravke) a desiatka pri olympijskom luku má v halových podmienkach priemer 4 cm (u kladkového dokonca len 2 cm).



Denisa Baránková si v Antalyi vystrieľala olympijskú miestenku i bronz z majstrovstiev Európy.

Foto: TASR

KLUB HNTN UZAVREL AJ OTVORIL SEZÓNU

# Bežia v slnku aj daždi



ATLETIKA

**Ď**akujeme, boli ste úžasní. Nečakali sme takú veľkú účasť a nesmierne si ju vážime. Napísal večer po podujatí tím atletického klubu HNTN na sociálnu sieť. Veru, taký počet malých veľkých športovcov, ktorí prišli behať v chladnom, priam jesennom počasí, nepredpokladal nikto. Tohtoročná Atletická mini-liga odštartovala úspešne.

LUCIA MARCINÁTOVÁ

Na jeseň sa pre obmedzenia a šíriacu sa pandémiu nemohla ukončiť a vyhodnotiť podľa plánu, víťazi si tak na svoje medaily a poháre museli počkať. Organizátori z klubu Hraj na tie nohy spojili otvorenie tohtoročnej Atletickej mini-ligy s ukončením tej minuloročnej. Májové podujatie bolo úvodné, súťažné aj hodnotiace zároveň.

Očakávali sme pár bežcov, otužilcov a pravidelných účastníkov, no prišli aj noví a bolo ich dosť. Už počas rozsvietenia zaplnili areál a tartanový okruh na ihrisku Britskej školy. O „dušu“ a, samozrejme, pre radosť behali všetky vekové kategórie už tradične na tratiach 60, 200 a 600 m. Dúbravská Atletická mini-liga, usporiadateľsky zastrešená klubom Hraj na tie nohy, otvorila svoj ďalší ročník. Cieľom súťaže, ktorú HNTN organizuje v spolupráci s mestskou časťou a Komisiou športu, je motivovať k pravidelnému pohybu a stretnutiu rôznych generácií pri športovaní.

## OCENENIE TÝCH NAJ

Najlepší bežci sa nevyhlasujú po podujatí každý mesiac, ale až na záver sezóny – na jeseň. V dlhodobej súťaži zbierajú podľa svojich umiestnení body – v jednotlivých kategóriách a disciplínach.

Minulú jeseň však vyhodnoteniu nepriala aktuálna pandemická situácia. Na záver prvého kola



Mini-liga spája pri behu generácie.

Foto: Katarína Cviková

## VÍŤAZI JEDNOTLIVÝCH KATEGÓRIÍ

### 60 METROV

- 2016/2015 – dievčatá – Johanka Trnková, chlapci – Richard Vrtík
- 2014/2013 – dievčatá – Kristína Marcinátová, Barbora Nyekiová, chlapci – Ján Rizman
- 2012/2011 – dievčatá – Hana Málekiová, chlapci – Maxim Pardubský, Roman Bendík
- 2010/2009 – dievčatá – Lea Richterová, chlapci – Ľuděk Vrtík
- 2008/2007 – dievčatá – Natália Besedičová, chlapci – Michal Hatrik
- 2000 a starší – ženy – Lenka Vargová, muži – Peter Šuran

### 200 METROV

- 2014/2013 – dievčatá – Barbora Nyekiová, chlapci – Ján Rizman
- 2012/2011 – dievčatá – Hana Málekiová, chlapci – Maxim Pardubský

- 2010/2009 – dievčatá – Lea Richterová, chlapci – Matej Cvik
- 2008/2007 – dievčatá – Natália Besedičová, chlapci – Marek Javorka
- 2000 a starší – ženy – Michaela Ferusová, muži – Marek Baráth
- 1959 a starší – muži – František Švába

### 600 METROV

- 2014/2013 – dievčatá – Barbora Nyekiová, chlapci – Ján Rizman
- 2012/2011 – dievčatá – Alexandra Cviková, chlapci – Roman Bendík
- 2010/2009 – dievčatá – Lea Richterová, chlapci – Matej Cvik
- 2008/2007 – dievčatá – chlapci – Tomáš Ágh
- 2000 a starší – muži – Marek Baráth

tohtoročnej ligy tak uzavreli organizátori dodatočne aj tú uplynulú a ocenili najlepších a najvytrvalejších. Ceny vo všetkých vekových kategóriách v behoch na 60, 200 a 600 m odovzdali malým veľkým športovcom viceprimátorka Zdenka Zaťovičová a starosta Martin Zaťovič.

## DO OKTÓBRA KAŽDÝ MESIAC

Atletická mini-liga bude pokračovať každý mesiac aj počas letných prázdnin až do októbra. Organizátor a riaditeľ súťaže

Radek Šatka z Oddelenia školstva, vzdelávania a športu miestneho úradu Dúbravka spomína na vznik dnes už tradičného podujatia. „Začali sme náhodne, no účasť na prvej akcii, keď prišlo asi 40 bežcov, nás motivovala, aby sme pokračovali a vytvorili takmer celoročné športové podujatie.“

Dúbravská Atletická mini-liga píše už svoj tretí ročník. Prichádzajú na ňu bežci aj spoza hraníc mestskej časti, a to pravidelne každý mesiac.

Počas leta organizuje klub atletický tábor. Voľné miesta ešte sú.



BOWLING

## Trojka zaskočila svojich favoritov

**P**očas prvého kola prišlo k prekvapeniu. Najlepším hráčom v prvom kole Ľuboslav Škoviera.

Po 20 mesiacoch sa opäť rozbehla obľúbená Dúbravská liga seniorov v bowlingu. V októbri 2019 sa konalo posledné piate kolo druhého ročníka a teraz, začiatkom júna, bolo na programe prvé kolo tretieho ročníka. Na slávnostnom otvorení sa zúčastnili starosta Martin Zaťovič, námestníčka primátora Zdenka Zaťovičová, predseda komisie športu Branislav Semančík a vedúca Oddelenia sociálnych vecí a zdravotníctva Dominika Malačinová.

Prvé dva ročníky vyhrali seniori z Denného centra 1. Spolu so seniormi z Denného centra 4 sú tak favoritmi. Hneď úvodné kolo však prinieslo veľké prekvapenie. Ani jedno z vyššie spomínaných denných centier nebolo najlepšie. Po prvom kole nečakane vedie Denné centrum 3, a to najmä zásluhou svojho kapitána Ľuboslava Škoviera. Jeho výkon 145 bol v prvom kole zo všetkých hráčov najlepší. Ďalšie kolo je na programe 7. septembra 2021. (pej)

## VÝSLEDKY – 1. KOLO

**1. DC/3** (L. Škoviera 145, V. Gajdoš 102, F. Žilinský 75, E. Barboriková 99, J. Barborík 85) **506 bodov.**

**2. DC/1** (Š. Bajteková 94, A. Dosoudilová 83, T. Vizínova 83, P. Bellay 130, J. Petrovský 87) **477 bodov.**

**3. DC/4** (M. Feketeová 123, D. Melicharková 73, M. Štefanovičová 53, M. Kadlečík 88, L. Pokojný 119) **456 bodov.**

**4. DC/2** (B. Búrik 108, E. Huráková 65, K. Hurák 56, E. Kurínová 58, M. Hargašová 60) **347 bodov.**

## Najlepší jednotlivci – muži:

1. L. Škoviera (DC/3) 145, 2. P. Bellay (DC/1) 130, 3. L. Pokojný (DC/4) 119, 4. B. Búrik (DC/2) 108, 5. V. Gajdoš (DC/3) 102, 6. M. Kadlečík (DC/4) 88. **Ženy:** 1. M. Feketeová (DC/4) 123, 2. E. Barboriková (DC/3) 99, 3. Š. Bajteková 94, 4. - 5. A. Dosoudilová a T. Vizínová (všetky DC/1) po 83, 6. D. Melicharková (DC/4) 73.

**DÚBRAVSKÉ ŠPORTOVÉ CENTRUM**  
Lysáková ulica 1, Bratislava - Dúbravka

**TENISOVÁ ŠKOLA**  
Mgr. MICHAL VAVRO  
0905 240532

**KONDIČNÉ TRÉNINGY - POHYBOVÁ PRÍPRAVA**  
ŠPORTOVÉ HRY - FITNESS@WORKOUT  
TRAMPOLÍNY - LETNÉ TÁBORY

**TENISOVÉ DVORCE**  
BEACH VOLEJBALOVÉ DVORCE  
MULTIFUNKČNÉ IHRISKO  
OBJEDNÁVKY:  
0905 109378

[www.dubravskesportovecentrum.sk](http://www.dubravskesportovecentrum.sk)



► KAREL ŠULA VERÍ, ŽE ČOSKORO HO ZAČNE PREKONÁVAŤ VLASTNÝ SYN

# Ku guli sa dostal cez odznaky

**M**ali sme dlhé roky spoločný štát s Čechmi a samozrejme aj s Moravákmi, a preto miešané manželstvá neboli výnimočné. Niektoré páry bývali na Slovensku, druhé za riekou Moravou. Podobne to bolo aj so športovcami, hlavne v minulosti, keď ešte bola povinná vojenčina. Po nej niektorí športovci naďalej zostali v mieste, kde si odkrútili vojnu. Hlavná príčina? Predsa láska a následne svadba.

JOZEF PETROVSKÝ

A existovali aj iné dôvody, ktoré viedli napríklad Čechov či Moravákov žiť na Slovensku. Takýto je prípad bývalého výborného guliara a reprezentanta Karla Šulu. Narodil sa na Morave v obci Rakvice (okres Břeclav). Ako to bolo u neho so športom? „Skúšal som pochopiteľne rôzne športy a najväčšie úspechy som dosiahol ako žiak v stolnom tenise. Na krajských majstrovstvách som sa prebojoval až do finále dvojhry,“ spomína na športové začiatky Karel, milovník dobrého vína, ktoré aj sám vyrába.

Čo rozhodlo, že začal trénovať vrh guľou? „Bola to náhoda. Mal som kamaráta, ktorý mi navrhol, aby sme si vymenili odznaky. Keď sme sa stretli, dal som mu tie svoje. On nemal žiadne, ale doniesol mi a dal vrhačskú guľu. Nakoniec som súhlasil a zrazu som mal doma vrhačskú guľu. Občas som si ju len v ruke vyhadzoval a občas som ju aj odhodil. A zisťoval som, že každý deň to bolo ďalej a ďalej. A bolo rozhodnuté. Začal som trénovať a prvý úspech sa dostavil okamžite. Na svojich prvých majstrovstvách Čiech do 15 rokov som obsadil prvé miesto,“ dodal bývalý československý reprezentant Šula, ktorý už vyše dvadsať rokov býva s rodinou v Dúbravke.

## AJ TRÉNERSKÉ VZDELANIE

Prišli ďalšie úspechy a maturita. Kde pokračovať v štúdiu? Karel v tom mal jasno. Ako športovec chcel študovať FTVŠ v Prahe. Lenže tam ho nezobrali a skúsil šťastie v Bratislave tiež na FTVŠ. No v hlavnom meste



Karel Šula starší so svojím synom a atletickým zvercom.

Foto: atletika.sk

ho stihol rovnaký osud. Rok pracoval a opäť sa pokúsil urobiť prijímacie skúšky. Tentoraz bol úspešný a nakoniec FTVŠ dokončil. Po štúdiu zostal v Bratislave a len počas prezenčnej vojenskej služby pretekal za RH Praha. Postupne sa dostavili prvé úspechy. Cenné je šieste miesto na GP Mobil, ako i dve piate priečky na halových ME v roku 1988 o rok neskôr. Zúčastnil sa tiež halových MS v roku 1999, kde skončil na dvanástom mieste. Jeho najlepší výkon vonku bol 2071 m, ktorý dosiahol v Prahe a v Bratislave hodil ešte v hale o 23 cm viac.

Na FTVŠ získal najvyššie trénerské vzdelanie, ktoré hneď po skončení aktívnej činnosti začal využívať. Jeho zverencami bol napríklad guliár Mikuláš Konopka, ktorý získal niekoľko medailí na európskych či svetových šampionátoch, aj jeho brat - kladivár Miroslav. Podľa Šulu je cenné aj piate miesto mladého Pintéra, ktoré získal na ME juniorov.

## MLADÝ TALENT

Karel Šula, ktorý oslávil posledný júnový deň 62 rokov veku, verí, že

najväčší úspech jeho zverenca ešte len príde. Myslí tým svojho 17-ročného syna rovnakého mena, ktorý sa zlepšuje doslova z týždňa na týždeň. Mladý Karel, ktorého má so známou dúbavskou neurologičkou Janou Psárskou, je podľa odborníkov veľký talent slovenskej atletiky.

„Skúšal to aj s futbalom či s basketbalom, ale nakoniec prišiel medzi guliárov. Ja som ho do ničoho nenútil, no pochopil, že jeho budúcnosť je medzi guliarmi,“ prezrádza otec Karel, prvý guliár v bývalom Československu, ktorý začal hádzať s otočkou.

Otec a tréner v jednej osobe nerád hovorí o svojom synovi. Pochopiteľne je rád každému zlepšeniu. Keď si pozrieme napríklad výsledky za posledné roky, zistíme, že väčšinou vyhráva preteky o dva či tri metre. Veľkým fanúšikom mladého Karla, ktorý absolvoval Základnú školu Pri križi, je aj jeho mama Janka. Ak jej to čas a povinnosti dovoľia, zúčastňuje sa každých pretekov a veru jej hlasivky vždy dostanú zabráť.

„Verím, že Kajko bude naďalej tvrdo trénovať a začne ma prekonávať. Vôbec mi to nebude vadieť, práve naopak. Veľmi mu to prajem,“ povedal na záver nášho stretnutia bývalý československý reprezentant a dnes už v podstate tiež úspešný tréner Karel Šula starší.

## HOBA menovala trénerov

**H**okejový klub HOBA Bratislava uzavrel sezónu 2020/21, v ktorej sa pre pandémiu veľa nehralo. Už teraz v klube myslia na ďalšiu a všetci veria, že bude iná, ako tá predchádzajúca. Vedenie už určilo hlavných trénerov jednotlivých mužstiev a aj väčšinu ich asistentov. Ďalších určil klub po uzávierke tohto čísla.

- **PREDPRÍPRAVKA** - hlavný tréner: L. Liška, asistenti: J. Dragúň, M. Marušiak, M. Cagaň, I. Derevanik.
- **PRÍPRAVKA** - hlavný tréner: L. Liška, asistenti: J. Dragúň, M. Marušiak.
- **MLADŠÍ ŽIACI** - hlavný tréner: I. Schwarz, asistent: P. Barilla.
- **STARŠÍ ŽIACI** - hlavný tréner: M. Tekáč, asistent: A. Weissmann.
- **KADETI** - hlavný tréner: R. Mašlanka
- **DORAST** - hlavný tréner: M. Huntata
- **JUNIORI** - hlavný tréner: M. Gálik, asistent: M. Guoth.

Športový riaditeľ Branislav Semančík: „Ladovú plochu sme využívali do 25. júna. Na ľad vykorčuľujeme opäť 9. augusta. Prosím rodičov našich hokejistov, aby si naplánovali dovolenku do termínu spoločnej prípravy, resp. do termínu, ktorý určí tréner.“ (pej)